



**TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA**

**MTAALA WA DARAJA YA AWALI YA SHULE ZA UPILI**

**KISWAHILI**

**GREDI YA 7**

Toleo la Kwanza 2022

Toleo la Pili 2024

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kupiga chapa au kutoa mtaala huu kwa njia yoyote ile bila idhini, kwa maandishi, ya mchapishaji.

**ISBN: 978-9914-43-937-3**

Kimechapishwa na Kutolewa na Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya

## **YALIYOMO**

YALIYOMO .....	i
MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA.....	iii
MGAO WA VIPINDI.....	v
MATOKEO YA KIWANGO CHA KATI CHA ELIMU YA MSINGI .....	vi
KAULI KIINI .....	vi
MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA DARAJA LA AWALI LA SHULE ZA UPILI .....	vi
MUHTASARI WA MADA NA MADA NDOGO .....	vii
1.0 USAFI WA KIBINAFSI.....	1
2.0 LISHE BORA .....	13
3.0 UHURU WA WANYAMA .....	25
4.0 AINA ZA MALIASILI .....	35
5.0 UNYANYASAJI WA KIJINSIA .....	46
6.0 USALAMA SHULENI .....	58
7.0 KUHUDUMIA JAMII SHULENI .....	68
8.0 ULANGUZI WA BINADAMU .....	79
9.0 MATUMIZI YA VIFAA VYA KIDIJITALI KATIKA MAWASILIANO .....	92
10.0 KUJITHAMINI .....	103

11.0 MAJUKUMU YA WATOTO .....	115
12.0 MAGONJWA AMBUKIZI.....	127
13.0 UTATUZI WA MIZOZO .....	138
14.0 MATUMIZI YA PESA.....	148
15.0 MAADILI YA MTU BINAFSI.....	159
VIGEZO NA VIWANGO VYA KUTATHMINI .....	170
MWONGOZO WA MIRADI YA SHUGHULI YA HUDUMA YA KIJAMII INAYOCHANGIA UJIFUNZAJI KATIKA GREDI YA SABA .....	179
Tathmini ya miradi ya shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji (CSL) .....	181
MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI .....	183

## **MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA**

Elimu nchini Kenya inatakiwa:

### **1. Kukuza na kustawisha utaiifa, uzalendo na kuendeleza umoja wa kitaifa**

Nchini Kenya kuna jamii zenye mila, dini na tamaduni mbalimbali lakini tofauti hizi hazifai kuzitenganisha. Lazima waweze kuishi na kutangamana kama Wakenya. Elimu ina jukumu kuu la kuwezesha vijana kujenga hisia za uzalendo na utaiifa kwa kuondoa mivutano na kukuza mielekeo chanya ya kuheshimiana. Mielekeo hii itawawezesha wanajamii kuishi pamoja kwa utangamano na kujenga uzalendo ili kuchangia ukuaji wa taifa.

### **2. Kukidhi mahitaji ya kijamii, kiuchumi, kiteknolojia na viwanda yanayochangia maendeleo ya kitaifa**

Elimu inafaa kuwaandaa vijana wa taifa la Kenya kutekeleza wajibu wenye umuhimu katika maisha nchini.

#### **a) Mahitaji ya kijamii**

Elimu nchini Kenya lazima iwatarishe vijana kwa mabadiliko ya mielekeo na mahusiano ambayo yanahitajika kwa maendeleo ya haraka ya uchumi wa kisasa. Kuna uwezekano wa kuwa na mageuzi taratibu ya kijamii kutokana na maendeleo ya haraka ya usasa. Elimu inapaswa kuwasaidia vijana kujirekekebisha kutokana na mabadiliko haya.

#### **b) Mahitaji ya kiuchumi**

Elimu nchini Kenya inafaa kukuza raia walio na stadi, maarifa, ujuzi na sifa za kibinafsi zinazohitajika kuhimili maendeleo ya kiuchumi. Kenya inajenga uchumi huru na wa kisasa ambao unahitaji wafanyakazi wa kutosha, walio na maarifa yanayohitajika humu nchini.

#### **c) Mahitaji ya kiteknolojia na ya kiviwanda**

Elimu nchini Kenya inafaa kuwapa vijana stadi na mielekeo inayohitajika kwa maendeleo ya kiviwanda. Kenya inatambua mabadiliko ya haraka ya kiviwanda na kiteknolojia yanayofanyika, hasa katika ulimwengu ulioendelea. Tunaweza kuwa sehemu ya maendeleo haya ikiwa mfumo wetu wa elimu utalenga kimakusudi maarifa, stadi na mielekeo itakayotayarisha vijana kwa mabadiliko ya yanayoendelea ulimwenguni.

3. **Kutoa nafasi ya kujiendeleza na kujitosheleza**  
Elimu inapaswa kuwezesha kutambua, kukuza na kuimarisha vipawa vya kila mmoja ili kuweza kujiendeleza na kujitosheleza. Inafaa kuwawezesha watoto kukuza uwezo wao. Kipengele muhimu cha maendeleo ya kibinafsi ni ujenzi wa tabia ifaayo.
4. **Kuwawezesha wananchi kuimarisha maadili na amali za kijamii na kidini**  
Elimu inakusudiwa kukuza maarifa, stadi na mielekeo itakayoimarisha upataji wa maadili na kuwasaidia watoto kukua wakiwa wenye nidhamu, wanaojitegemea na raia wakamilifu.
5. **Kuimarisha usawa wa kijamii na uwajibikaji**  
Usawa wa kijamii kwa mfano, usawa wa kijinsia huimarika watu wa jamii na jinsia zote wanapopata elimu sawa. Elimu inafaa ikuze usawa wa kijamii na uwajibikaji wa kijamii kutokana na mfumo wa elimu unaowezesha fursa sawa ya elimu kwa wote. Inafaa kuwapa watoto wote fursa mbalimbali na zenye changamoto zitakazowawezesha kutoa huduma jumishi za kijamii bila kujali jinsia, uwezo au mazingira ya kijiografia.
6. **Kukuza uthamini wa tamaduni mbalimbali nchini Kenya**  
Elimu inafaa kuwapa vijana uelewa wa tamaduni za kale na za sasa na nafasi yazo katika jamii ya kisasa. Vijana wanafaa kuambatanisha maadili ya tamaduni bora na mahitaji yanayobadilika kulingana na maendeleo yanayotokea ili kujenga jamii thabiti ya kisasa.
7. **Kuimarisha utambuzi wa uhusiano wa kimataifa na kukuza mwelekeo chanya kwa mataifa mengine**  
Kenya kama nchi mojawapo ya jamii ya kimataifa inakusudia elimu iwaelekeze Wakenya kutambua na kuthamini mahusiano ya kimataifa kwa kuzingatia mikataba, uwajibikaji, haki na manufaa yanayoambatana na ushirika huo.
8. **Kustawisha mwelekeo chanya kuhusu afya bora na uhifadhi wa mazingira**  
Elimu inakusudiwa kujenga mielekeo ifaayo miongoni mwa vijana kuhusu udumishaji wa afya bora na mazingira kwa kujiepusha na mienendo inayoweza kudhuru afya ya mwili na akili. Aidha, inafaa kuimarisha mielekeo chanya kuhusu ukuzaji na uhifadhi wa mazingira na kuwaelekeza vijana kuthamini usafi wa mazingira.

## MGAO WA VIPINDI

	<b>Somo</b>	<b>Vipindi kwa wiki (Dakika 40 kwa kipindi)</b>
1.	English	5
2.	Kiswahili/KSL	4
3.	Mathematics	5
4.	Integrated Science	5
5.	Social Studies	4
6.	Religious Studies	4
7.	Pre-Technical Studies	4
8.	Agriculture and Nutrition	4
9.	Creative Arts and Sports	5
	Pastoral/Religious Instructional Programme	1
	<b>Jumla</b>	<b>40 +1</b>

## **MATOKEO YA KIWANGO CHA KATI CHA ELIMU YA MSINGI**

Kufikia mwisho wa kiwango cha kati cha elimu mwanafunzi aweze:

1. Kutumia ujuzi wa kusoma na kuandika, ujuzi wa kuhesabu na kufikiri kimantiki ifaavyo katika kujieleza
2. Kuwasiliana kikamilifu katika miktadha mbalimbali
3. Kudhihirisha ujuzi wa kijamii, kiimani na kimaadili kwa ajili ya mahusiano mema
4. Kutalii, kubadilisha, kusimamia na kutunza mazingira ifaavyo kwa ajili ya ujifunzaji na maendeleo endelevu
5. Kufanya usafi, kufuata kanuni zifaazo za usafi na lishe ili kuimarisha afya
6. Kudhihirisha mienendo ya kimaadili na kuonyesha uraia mwema kama wajibu wa kiraia
7. Kuonyesha ridhaa kwa mirathi mingi na tofauti ya kitamaduni nchini ili kuleta mshikamano wa kimahusiano
8. Kudhibiti masuala mtambuko katika jamii ifaavyo
9. Kutumia ujuzi wa kidijitali ifaavyo kwa madhumuni ya mawasiliano na ujifunzaji.

## **KAULI KIINI**

Somo la Kiswahili litampa mwanafunzi wa Daraja la Awali la Shule za Upili umilisi katika shughuli za kila siku. Umilisi huu utajengea haiba na uwezo wake wa kuwasiliana na kuhusiana katika jamii, kitaifa na kimataifa. Aidha, litamwendeleza kielimu na kumwanda kwa ulimwengu wa kazi. Somo hili litampa mwanafunzi hamasa ya kumudu na kufurahia lugha na fasihi kwa kuzihusisha na tajiriba na mazingira yake. Hali kadhalika, litampa mwanafunzi maarifa ya kijamii na kitamaduni. Mwanafunzi ataweza kujieleza na vilevile kupata fursa ya kutoa huduma kwa jamii.

## **MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA DARAJA LA AWALI LA SHULE ZA UPILI**

Kufikia mwisho wa Daraja ya Awali ya Shule za Upili, mwanafunzi aweze:

1. Kujieleza ipasavyo kwa kutumia lugha ya Kiswahili kwa njia ya maandishi na mazungumzo
2. Kuwasiliana ipasavyo katika miktadha mbalimbali ya kijamii
3. Kujenga desturi ya kusoma na kufasiri maandishi kwa ufasaha
4. Kutumia lugha kiubunifu kusimulia na kuandika tungo mbalimbali
5. Kushiriki katika shughuli za kijamii zinazochangia ujifunzaji



6. Kutumia teknolojia ipasavyo katika ujifunzaji na mawasiliano ili kukuza ujuzi wa kidijitali
7. Kutumia maadili yanayohitajika maishani kupitia stadi za lugha ya Kiswahili
8. Kufurahia na kuthamini lugha ya Kiswahili kama lugha rasmi, ya taifa na kimataifa.

### MUHTASARI WA MADA NA MADA NDOGO

MADA	MADA NDOGO
<b>KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kusikiliza na Kujibu; mazungumzo,</li> <li>2. Kusikiliza kwa Kina; sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/,<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/</li> <li>3. Tanzu za Fasihi; utangulizi</li> <li>4. Nyimbo; Nyimbo za Watoto, Bembelezi, za Kazi na za Dini</li> <li>5. Mazungumzo Mahususi; maamkuzi na maagano</li> <li>6. Kusikiliza kwa Kufasiri</li> <li>7. Kuzungumza ili Kupasha Habari</li> <li>8. Kusikiliza kwa Ufahamu</li> <li>9. Kusikiliza kwa makini</li> <li>10. Kusikiliza Habari na Kujibu</li> </ol>
<b>KUSOMA</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ufahamu wa Kifungu cha Simulizi</li> <li>2. Kusoma kwa Mapana</li> <li>3. Kusoma kwa Kina; Novela</li> <li>4. Kusoma kwa Ufasaha</li> <li>5. Kusoma kwa Ufahamu</li> <li>6. Ufupisho</li> <li>7. Ufahamu wa Kifungu cha Kushawishi</li> </ol>

	8. Ufahamu wa Kifungu cha Mjadala
<b>KUANDIKA</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Viakifishi; alama ya hisi na ritifaa, alama za mtajo na mshazari</li> <li>2. Insha za Kiuamilifu; Barua ya Kirafiki ya Kutoa Mwaliko</li> <li>3. Barua ya Kuomba Msamaha, Hotuba ya Kupasha Habari,</li> <li>4. Insha za Kubuni; Masimulizi, Mdokezo, Maelezo</li> <li>5. Insha ya Maelekezo</li> <li>6. Kuandika Kidijitali; Barua pepe</li> </ol>
<b>SARUFI</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Nomino za Pekee na za Kawaida, Nomino za Makundi na za Dhahania, Nomino za Wingi na za Vitenzi-jina</li> <li>2. Nyakati na Hali; wakati uliopo, uliopita na ujao</li> <li>3. Nyakati na Hali; wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao</li> <li>4. Vitenzi Vikuu na Vitenzi Visaidizi, Vitenzi Vishirikishi</li> <li>5. Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi- ngeli ya A-WA, U-I, KI-VI na LI-YA</li> <li>6. Vinyume vya vya nomino na vivumishi</li> <li>7. Mnyambuliko wa Vitenzi; kutenda, kutendea na kutendwa</li> <li>8. Aina za Sentensi; sentensi sahili na ambatano</li> <li>9. Ukanushaji; wakati uliopita, uliopo na ujao</li> <li>10. Ukubwa wa Nomino</li> <li>11. Usemi Halisi na Usemi wa Taarifa</li> </ol>

1.0 USAFI WA KIBINAFSI				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<b>1.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>1.1.1 Kusikiliza na Kujibu</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji wa mazungumzo, b) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kujibu mazungumzo, c) kutumia vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kujibu mazungumzo, d) kuchangamkia kushiriki mazungumzo katika miktadha mbalimbali.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza (<i>k.v. kuwa makini, kumtazama mzungumzaji kwa makini ili kupata ishara za uso, kutikisa kichwa kuonyesha kusikia kauli, kutumia maneno au vihisishi vya kumhimiza kuendelea kuzungumza (k.v. ehe), kuepuka vizuizi vya mawasiliano (k.v. kutazama nje), kumtazama mzungumzaji ana kwa ana, ) akiwa na mwenzake,</i></li> <li>kutambua vipengele vya kuzingatia katika kujibu mazungumzo (<i>k.v. kutumia lugha ya adabu, kutomkata kalima mzungumzaji, ubadilishanaji zamu ufaao, kujibu kwa kujikita katika kiini</i></li> </ul>	1. Je, unaposikiliza mazungumzo unapaswa kuzingatia nini ili kupata ujumbe unaowasilishwa? 2. Unazingatia nini unapomjibu mtu katika mazungumzo?

			<p><i>cha swali/mazungumzo</i> )akiwa na wenzake katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kusikiliza mazungumzo kuhusu suala lengwa katika kifaa cha kidijitali (<i>k.v. simu, redio au vinasa sauti</i>) huku akizingatia vipengele vya kuboresha usikilizaji wa mazungumzo,</li> <li>• kusikiliza na kujibu mazungumzo (<i>k.v. kutoka kwa mwalimu, wenzake au kutoka kwenye vifaa vya kidijitali</i>) ipasavyo,</li> <li>• kuigiza mazungumzo (<i>k.v. ya simu</i>) kuhusu suala lengwa akiwa katika kikundi kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya kusikiliza na kujibu mazungumzo,</li> <li>• kushiriki mazungumzo na mzazi au mlezi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya kusikiliza na kujibu mazungumzo.</li> </ul>	
--	--	--	--	--

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoeleza kwa uwazi alichokisikiliza kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya kujibia mazungumzo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikilizia mazungumzo mbalimbali na kutambua vipengele vya kusikiliza na kuzungumza vilivyozingatiwa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapopendekeza vipengele vya kuzingatia ili kuhakikisha usikilizaji faafu.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposikiliza mazungumzo na kuyajibu ipasavyo bila woga. Pia anapochangia katika shughuli ya kikundi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na wenzake, mzazi au mlezi na kujifunza njia bora za kusikiliza na kujibu mazungumzo.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi. Pia anapoheshimu zamu ya wenzake katika mazungumzo.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Usafi wa kibinafsi: mwanafunzi anaposikiliza, kushiriki na kuigiza mazungumzo kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kusikiliza na kujibu.
- Integrated Science, Health Education na Home Science: usafi wa kibinafsi ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
1.2 Kusoma	<b>1.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Simulizi</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu,</li> <li>b) kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu,</li> <li>c) kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu,</li> <li>d) kueleza msamiati katika kifungu cha ufahamu,</li> <li>e) kuchangamkia kusoma vifungu vya</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kusoma kifungu cha ufahamu cha simulizi kwenye kitabu au kifaa cha kidijitali (<i>k.v. radio, simu</i>),</li> <li>• kudondoa habari mahususi (<i>k.v. nani, nini, wapi, lini</i>) katika kifungu cha ufahamu cha simulizi,</li> <li>• kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu cha simulizi akishirikiana na wenzake katika kikundi,</li> <li>• kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu cha simulizi alichosoma,</li> <li>• kueleza msamiati (<i>k.v. maneno na nahau</i>) katika kifungu cha ufahamu cha simulizi na kueleza kwa kutumia kamusi,</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kwa nini tunasoma ufahamu?</li> <li>2. Je, ni mambo gani yanayoweza kukusaidia kuelewa kifungu cha ufahamu?</li> </ol>

		ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kusoma vifungu simulizi mtandaoni au kwenye vitabu kuhusu suala lengwa akiwa na mwenzake kisha atambue na kueleza maana za msamiati wa usafi wa kibinafsi kulingana na muktadha wa matumizi,</li> <li>• kumsomea mzazi au mlezi sentensi kuhusu usafi wa kibinafsi kisha kumuelezea maana za msamiati wa suala husika kimuktadha.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kudondoa habari mahususi.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapotumia msamiati wa suala lengwa kwa usahihi katika muktadha maalum.</li> <li>• Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapobashiri na kufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kusoma vifungu kuhusu suala lengwa.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposomea mzazi au mlezi sentensi kuhusu kumuelezea maana za msamiati wa suala husika kimuktadha.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. Pia anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Usafi wa kibinafsi: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa na kuzingatia ujumbe.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa ufahamu.
- Integrated Science, Health Education na Home Science: usafi wa kibinafsi ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.



Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p><b>1.3</b> <b>Kuandika</b></p>	<p><b>1.3.1</b> <b>Viakifishi</b></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika matini,</p> <p>b) kutumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo katika matini,</p> <p>c) kuonea fahari matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika matini ili kufanikisha mawasiliano.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutambua matumizi ya herufi kubwa na kikomo (<i>k.v. kutumia herufi kubwa kuanzia majina ya watu, mwanzoni mwa kila neno kuu katika anwani ya kitabu; kikomo; mwishoni mwa sentensi ya taarifa</i>) katika maneno, sentensi na vifungu kwenye matini andishi au za kidijitali akiwa na wenzake katika kikundi</li> <li>• kuandika maneno, sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo</li> <li>• kuandika kifungu kifupi kwa kuzingatia herufi kubwa na kikomo ipasavyo kwenye kifaa cha kidijitali (<i>k.v. tarakilishi</i>) na kuwasambazia wenzake kwenye mtandao ili wakitolee maoni</li> <li>• kushirikiana na wenzake kusahihisha kifungu kuhusu suala lengwa</li> </ul>	<p>Herufi kubwa na kikomo hutumika vipi katika maandishi?</p>

			<p>ambacho hakijatumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kuwasomea wenzake kifungu alichandika na kuwataka waandike maneno na sentensi zinazostahili kuwa na herufi kubwa na kikomo</li> <li>• kutafiti mtandaoni au kwenye vitabu vya ziada kuhusu matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika maneno, sentensi na vifungu na kuandika daftarini.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowasomea wenzake kifungu kwa ufasaha na anaposhiriki katika mijadala na wanafunzi wenzake.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika kifungu na kukisambaza mtandaoni.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapoandika vifungu vyenye matumizi yafaayo ya herufi kubwa na kikomo.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti mtandaoni kuhusu matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika matini.</li> <li>• Uwazaji kina: mwanafunzi anapotumia herufi kubwa na kikomo katika kifungu alichokiandika.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Usafi wa kibinafsi: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia matumizi ya herufi kubwa na kikomo.
- Integrated Science, Health Education na Home Science: usafi wa kibinafsi ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<p><b>1.4 Sarufi</b></p>	<p><b>1.4.1 Nomino za Pekee na za Kawaida</b></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>kutambua nomino za pekee na za kawaida katika matini,</li> <li>kutambua aina za nomino za pekee katika matini,</li> <li>kutumia nomino za pekee na za kawaida ipasavyo katika matini,</li> <li>kuchangamkia matumizi ya nomino za pekee na za kawaida katika matini ili kufanikisha mawasiliano.</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>kutambua nomino za pekee (<i>k.v. Kenya, Jumatatu, Kiptoo, Kisiwa chenye Hazina,</i>) na za kawaida (<i>k.v. mwanafunzi, kalamu, nyumba na mkeka,</i>) kwenye orodha, sentensi au vifungu akiwa peke yake au wawiliwawili,</li> <li>kutaja aina za nomino za pekee (<i>k.v. majina ya watu, siku za wiki, miezi ya mwaka, mito, nchi, anwani za vitabu, za magazeti na za majarida</i>) akiwa na wenzake katika kikundi,</li> <li>kutenga nomino za pekee na za kawaida katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati,</li> <li>kutunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za pekee na za kawaida akiwa na mwenzake,</li> <li>kumtaja mzazi au mlezi wake nomino za pekee (<i>k.v. Mjomba Selemani,</i></li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>Ni vitu gani katika mazingira yako ambavyo ni nomino za pekee?</li> <li>Ni vitu gani katika mazingira yako ambavyo ni nomino za kawaida?</li> </ol>

			<i>Inspekta Lama, Ziwa Naivasha na Mto Tana) na za kawaida (k.v. sabuni, maji, bustani, miti ) katika mazingira ya nyumbani.</i>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotaja nomino za pekee na za kawaida akiwa na wenzake.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua nomino za pekee na za kawaida.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za pekee na za kawaida.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za pekee na za kawaida kisha kuzitungia sentensi sahihi na vifungu.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtaji mzazi au mlezi wake nomino za pekee na za kawaida katika mazingira ya nyumbani.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Amani: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kwa utulivu.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Usafi wa kibinafsi: mwanafunzi anapoandika sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za pekee na za kawaida.</li> </ul>				

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: dhana ya nomino za pekee na za kawaida ni mojawapo ya mada zinazoshughulikiwa katika masomo haya.
- Integrated Science, Health Education na Home Science: usafi wa kibinafsi ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

DRAFT

## 2.0 LISHE BORA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p><b>2.1</b> <b>Kusikiliza na Kuzungumza</b></p>	<p><b>2.1.1</b> <b>Kusikiliza kwa Kina</b></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kutambua sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ katika silabi na maneno,</li> <li>b) kutamka sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ ipasavyo katika silabi na maneno,</li> <li>c) kutumia maneno yenye sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ katika sentensi ili kuyatofautisha kimaana,</li> <li>d) kuonea fahari matamshi bora ya sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ katika mazungumzo.</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutambua sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ katika maneno na silabi (k.v. <i>dhamani/thamani; adhiri/athiri; dhibiti/thibiti,</i> ) yakitamkwa na mwalimu, mgeni mwalikwa au katika kifaa cha kidijitali,</li> <li>• kutambua maneno yenye sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ yakitamkwa na mwalimu, mgeni mwalikwa au katika kifaa cha kidijitali na kuyatamka ipasavyo akiwa na wenzake,</li> <li>• kutumia maneno yenye sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ kwenye sentensi ili kuyatofautisha kimaana katika kifaa cha kidijitali au katika vitabu,</li> <li>• kusikiliza sentensi zilizotungwa na wenzake na kutoa maoni yake kuhusu jinsi maneno yenye sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ yalivyotumiwa,</li> <li>• kuunda vitanzandimi vinavyotumia sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ kwenye kifaa cha</li> </ul>	<p>Ni maneno yepi unayoyajua yaliyo na sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/?</p>

			<p>kidijitali au katika vitabu akiwa na wenzake katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kusoma vitanzandimi alivyounda akizingatia matamshi bora ya sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/,</li> <li>• kusikiliza kwa kina wenzake wakisoma vitanzandimi walivyounda na kutoa maoni yake kuhusu matamshi ya sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ katika vitanzandimi hivyo,</li> <li>• kumsomea mzazi au mlezi wake kifungu kuhusu suala lengwa akizingatia matamshi bora ya sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotamka maneno yenye sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ ipasavyo katika sentensi na anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kuunda na kusikiliza vitanzandimi vyenye sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapounda vitanzandimi vyenye sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ na kuvitamka ipasavyo katika kikundi.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapotamka ipasavyo sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/ na anapochangia katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki na mzazi au mlezi wake kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti /<b>dh</b>/ na /<b>th</b>/.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.</li> </ul>				



- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na pia kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi kwa utulivu.

**Masuala Mtambuko**

- Lishe bora: mwanafunzi anapotamka na kuzingatia maneno yenye sauti lengwa ipasavyo katika muktadha wa suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: dhana ya kutofautisha na kutamka sauti ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.
- Integrated Science, Health Education na Home Science: lishe bora ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
2.2 Kusoma	<p data-bbox="382 276 542 417"><b>2.2.1 Kusoma kwa Mapana</b></p> <p data-bbox="382 498 542 532">(Vipindi 2)</p>	<p data-bbox="573 276 925 377">Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p data-bbox="573 391 925 1083"> a) kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia,  b) kutumia ipasavyo msamiati uliotumiwa katika matini aliyosoma,  c) kueleza ujumbe wa matini aliyosoma,  d) kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma,  e) kuweka rekodi ya aliyosoma kwa kuyanakili katika kijitabu ,  f) kujenga mazoea ya kusoma matini za miktadha mbalimbali </p>	<p data-bbox="944 276 1268 303">Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul data-bbox="944 317 1458 1083" style="list-style-type: none"> <li>• kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia (<i>andishi au ya kidijitali</i>),</li> <li>• kutumia kamusi kutafuta maana za maneno asiyoyajua akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kujenga rekodi ya msamiati aliojifunza katika kitabu ,</li> <li>• kumtungia mwenzake sentensi akitumia msamiati katika matini aliyoisoma (<i>ya kimaandishi au kidijitali</i>),</li> <li>• kuwaeleza wenzake ujumbe wa matini aliyoisoma ,</li> <li>• kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma na kuwasilisha kwa wenzake ili waitolee maoni,</li> <li>• kurekodi aliyoyasoma katika kijitabu chake kwa marejeleo ya baadaye,</li> </ul>	<ol data-bbox="1477 276 1744 532" style="list-style-type: none"> <li>1. Unapenda kusoma matini za aina gani?</li> <li>2. Unazingatia nini unapochagua matini ya kujisomea?</li> </ol>

		kupanua mawanda wa fikra.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kusakura mtandaoni na kujichagulia matini ya ziada kisha aisome,</li> <li>• kutafiti mtandaoni au maktabani na kuchagua matini yanayohusu lishe bora na kumsomea mzazi au mlezi.</li> </ul>	
<b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoandika muhtasari na kuuwasilisha kwa wenzake.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapomtungia mwenzake sentensi kutokana na msamiati wa matini ya kujichagulia akizingatia ufasaha wa lugha.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapoeleza ujumbe wa matini aliyosoma.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini ya kusoma na kutafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kujichagulia matini ya kusoma.</li> </ul>				
<b>Maadili</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapowasilisha muhtasari wa matini ya kujichagulia waliyosoma.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kutafuta na kusoma matini aliyojichagulia. Pia anapozingatia nidhamu anaposakura mtandaoni.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutunga sentensi akitumia msamiati aliojifunza.</li> </ul>				
<b>Masuala Mtambuko</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lishe bora: mwanafunzi anapotumia ipasavyo msamiati katika matini na kuitumia kutunga sentensi kuhusu lishe bora.</li> </ul>				

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa mapana.
- Integrated Science, Health Education na Home Science: lishe bora ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
2.3 Kuandika	<p><b>2.3.1 Barua ya Kirafiki ya Kutoa Mwaliko</b></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>kueleza umuhimu wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko,</li> <li>kutambua ujumbe katika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko,</li> <li>kutambua vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko,</li> <li>kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao,</li> <li>kufurahia uandishi wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko ili kufanikisha mawasiliano.</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>kueleza umuhimu wa kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kuhusu masuala mbalimbali (<i>k.v. kuleta jamii pamoja, kuimarisha utangamano na kuhamasisha jamii</i>) akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>kutambua ujumbe katika kielelezo cha barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko akiwa katika kikundi,</li> <li>kujadili katika kikundi vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko (<i>k.v. anwani ya mwandishi na tarehe</i>),</li> <li>kushiriki katika kujadili na wenzake kuhusu lugha inayofaa katika uandishi</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>Je, ni shughuli gani zinazoweza kukufanya uandike barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko?</li> <li>Je, ni mambo gani yanayotiliwa maanani katika kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko?</li> </ol>

			<p>wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kuhusu suala lengwa (<i>k.v. kushiriki katika upishi wa vyakula vya kiasili, kushiriki kuhamasisha jamii kuhusu umuhimu wa vyakula vya kiasili</i>) na kuwasomea wenzake darasani ili waitathmini,</li> <li>• kumwandikia rafiki yake barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwenye hafla fulani (<i>k.v. sherehe ya siku ya kuzaliwa</i>) kwa kutumia vifaa vya kidijitali na kuwasambazia wenzake pamoja na mwalimu mtandaoni, kwa kuzingatia maadili ya mtandaoni, ili kuitolea maoni.</li> </ul>	
--	--	--	---	--

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili ujumbe, lugha na muundo wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko na kuheshimu maoni ya wenzake. Pia anapowasomea wenzake barua aliyoandika.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko na kuisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika kwa mvuto barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapopendekeza shughuli ambazo zinaweza kumfanya aandike barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko. Pia anapoandika barua kuhusu masuala yanayoathiri jamii na kuwashirikisha wenzake katika kupendekeza suluhu.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. Pia anapotumia vifaa vya kidijitali inavyostahili.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.
- Amani: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi kwa utulivu, heshima na kusikilizana.

**Masuala Mtambuko**

- Lishe bora: mwanafunzi anapoandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za kiuamilifu.
- Integrated Science, Health Education na Home Science: lishe bora ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
2.4 Sarufi	<b>2.4.1 Nomino za Makundi na za Dhahania</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino za makundi na za dhahania katika matini, b) kutumia nomino za makundi na za dhahania ifaavyo katika matini, c) kuchangamkia kutumia nomino za makundi na za dhahania katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutambua nomino za makundi (<i>k.v. mkungu, mtungo, tita, bunda, shada, jamii, kikosi na genge</i>) na za dhahania (<i>k.v. ugonjwa, usingizi, furaha, shibe, elimu na maisha</i>) kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno na matini nyingine akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kutenga nomino za makundi na za dhahania katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino katika matini za kimaandishi au za kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kushirikiana na wenzake katika kikundi kutambua nomino za makundi na za dhahania katika mazingira ya shuleni na</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ni nomino gani za makundi zinazopatikana katika mazingira ya shuleni na ya nyumbani?</li> <li>2. Ni nomino gani za dhahania zinazopatikana katika mazingira ya shuleni na ya nyumbani?</li> </ol>



			<p>nyumbani na kuzitungia sentensi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutunga sentensi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za makundi na za dhahania akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kutunga aya kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za makundi na za dhahania akiwa na wenzake katika kikundi,</li> <li>• kushirikiana na mzazi au mlezi wake kutambua nomino za makundi na za dhahania kwenye mtandao au kwenye vitabu vya ziada na kuzitungia sentensi.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia kikamilifu katika kazi za kikundi kutambua na kutenga nomino za makundi na za dhahania.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua nomino za makundi na za dhahania.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za makundi na za dhahania.</li> </ul>				

- **Kujiamini:** mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za makundi na za dhahania na kuzitungia sentensi na vifungu sahihi.
- **Hamu ya ujifunzaji:** mwanafunzi anapomtajia mwenzake nomino za makundi katika mazingira ya shuleni na nyumbani.

#### **Maadili**

- **Heshima:** mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- **Upendo:** mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- **Uwajibikaji:** mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- **Umoja:** mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.

#### **Masuala Mtambuko**

- **Lishe bora:** mwanafunzi anapotunga sentensi na vifungu kuhusu suala lengwa.

#### **Uhusiano na Masomo Mengine**

- **English, Indigenous Languages na Foreign Languages:** masomo haya pia yanashughulikia aina za nomino.
- **Integrated Science, Health Education na Home Science:** lishe bora ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

### 3.0 UHURU WA WANYAMA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Yaliyopendekezwa
<b>3.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>3.1.1 Tanzu za Fasihi</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kueleza maana ya fasihi ili kuipambanua,</li> <li>b) kujadili sifa za tanzu za fasihi,</li> <li>c) kutambua aina za tungo za fasihi simulizi na fasihi andishi katika matini,</li> <li>d) kuwasilisha utungo wa fasihi anaoujua,</li> <li>e) kufurahia kushiriki katika uwasilishaji wa fasihi simulizi na fasihi andishi ili kujenga ufasaha wa lugha na fasihi.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kushiriki na wenzake kueleza kikamilifu maana ya fasihi katika jamii,</li> <li>● kutambua tanzu za fasihi (<i>fasihi andishi na simulizi</i>) akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kueleza maana ya fasihi simulizi na andishi akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kutofautisha kati ya fasihi simulizi na fasihi andishi akiwa katika kikundi,</li> <li>● kujadili sifa za fasihi simulizi (<i>k.v. kuwasilishwa kwa njia ya mdomo, kuwa mali ya jamii</i>) na fasihi andishi (<i>k.v. kuandikwa,</i></li> </ul>	1. Fasihi inahusika na mambo gani katika jamii?

			<p><i>kuwa mali ya mtu binafsi,)</i>  akiwa na wenzake katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kutambua tungo za fasihi simulizi (<i>k.v. hadithi, semi, mazungumzo, ushairi simulizi na maigizo</i>) na fasihi andishi (<i>k.v. novela, riwaya, tamthilia, ushairi na hadithi fupi</i>) kutoka simulizi za moja kwa moja au kwenye matini za kidijitali,</li> <li>● kuwawasilishia wenzake utungo wa fasihi (<i>k.v. hadithi za wanyama</i>) ili waitolee maoni,</li> <li>● kushiriki na mzazi au mlezi wake kutafiti kuhusu tanzu za fasihi simulizi na andishi katika jamii yake.</li> </ul>	
--	--	--	--	--

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika kazi ya kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kujifunza sifa za fasihi simulizi na andishi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake utungo wa fasihi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi kutambua tanzu za fasihi simulizi na andishi katika jamii yake.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kujieleza.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia kujifunzia sifa za fasihi simulizi na andishi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kazi ya kikundi.
- Uraia: mwanafunzi anapothamini tungo za fasihi simulizi katika jamii.

**Masuala Mtambuko**

- Uhuru wa wanyama: mwanafunzi anaposimulia tungo na kutilia maanani uhuru wa wanyama.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya tungo za fasihi simulizi na andishi.
- Social Studies na Agriculture: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya utunzaji wa wanyama.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi L lilopendekezwa
<b>3.2 Kusoma</b>	<b>3.2.1 Kusoma kwa Kina</b>  Novela  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya novela ili kuipambanua b) kujadili sifa za novela kama utanzu wa fasihi andishi c) kuchangamkia usomaji wa novela ili kukuza stadi ya kusoma.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kueleza maana ya novela akiwa peke yake au katika kikundi</li> <li>• kutafiti maktabani au mtandaoni kuhusu maana na sifa za novela (<i>k.v. wahusika wachache na maudhui machache</i> )</li> <li>• kuwasambazia wenzake matokeo ya utafiti wake ili waisome na kutolea maoni</li> <li>• kujadili sifa za novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake katika kikundi</li> <li>• kusoma novela iliyoteuliwa na mwalimu na kutambua sifa zake</li> <li>• kumsomea mzazi au mlezi sifa za novela aliyosoma.</li> </ul>	Novela ni utungo wa aina gani?
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia katika shughuli za kikundi kwa kutumia lugha fasaha.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni ili kutafiti kuhusu maana na sifa za novela.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapofanya utafiti maktabani au mtandaoni kuhusu maana na sifa za novela. Pia anaposoma tafiti za wenzake na kuzitolea maoni.</li> </ul>				

- **Kujiamini:** mwanafunzi anapowawasilishia wenzake sifa za novela katika kikundi.

**Maadili**

- **Heshima:** mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kikundi wanapojadili sifa za novela.
- **Uwajibikaji:** mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali ipasavyo na kuzingatia maadili anapotafiti mtandaoni.
- **Upendo:** mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kuwasilisha maoni yao katika shughuli za kikundi.
- **Umoja:** mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika kazi za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- **Uhuru wa wanyama:** mwanafunzi anaposoma novela kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- **English, Indigenous Languages na Foreign Languages:** masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina.
- **Social Studies na Agriculture:** masomo haya pia yanashughulikia masuala ya utunzaji wa wanyama.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<b>3.3 Kuandika</b>	<b>3.3.1 Insha za Kubuni</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kuteua mada na ujumbe wa kuandikia insha ya kubuni,</li> <li>b) kujadili vidokezo kulingana na mada ya kuandikia insha ya kubuni,</li> <li>c) kuandika vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada ya insha ya kubuni,</li> <li>d) kuandika insha ya kubuni inayozingatia vidokezo vilivyoandaliwa,</li> <li>e) kufurahia kuandaa vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada ya insha.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kuteua mada kulingana na ujumbe anaoandikia ,</li> <li>● kutafiti kuhusu mada anayoiandikia (<i>k.v. mtandaoni, vitabuni na magazetini</i>) kuhusu masuala yanayoathiri jamii,</li> <li>● kujadiliana na wenzake vidokezo vya mada aliyoteua,</li> <li>● kuandika vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada,</li> <li>● kuwasomea wenzake katika kikundi vidokezo alivyoandika au awasambazie kwenye kifaa cha kidijitali ili wavitolee maoni,</li> <li>● kuandika insha ya kubuni inayozingatia vidokezo alivyoandaa,</li> <li>● kuwasilisha insha yake darasani au mtandaoni ili wenzake wamtotee maoni.</li> </ul>	Ni mambo gani unayozingatia unapoandaa vidokezo vya insha ya kubuni?



**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kwa ufasaha vidokezo vya insha ya kubuni.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutafiti kuhusu mada anayoandikia insha ya kubuni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoteua mada na vidokezo mwafaka vya kuandikia insha ya kubuni.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti kuhusu mada anayoandikia insha ya kubuni kwenye makala mbalimbali.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuteua mada mwafaka na kuiandalia vidokezo.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. Pia anapozingatia nidhamu anaposakura mtandaoni.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Elimu ya utunzaji wa wanyama: mwanafunzi anapotafiti na kuteua mada kuhusu masuala yanayoathiri jamii.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za kubuni.
- Social Studies na Agriculture: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya utunzaji wa wanyama.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.4 Sarufi	<b>3.4.1 Nomino za Wingi na za Vitenzi-jina</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino za wingi na za vitenzi-jina katika matini, b) kutumia nomino za wingi na za vitenzi-jina ipasavyo katika matini , c) kufurahia matumizi ya nomino za wingi na za vitenzi-jina katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kutambua nomino za wingi (<i>k.v. maji, changarawe</i>) na za vitenzi-jina (<i>k.v. kusimama, kula, kuchunga</i> ) kwenye chati, kadi maneno au kapu maneno akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutenga nomino za wingi na za vitenzi-jina katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino katika matini za kidijitali wakiwa wawiliwawili,</li> <li>● kumtaja mwenzake nomino za wingi na za vitenzi-jina katika mazingira ya shuleni na ya nyumbani,</li> <li>● kutunga sentensi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za wingi na za vitenzi-jina akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutunga aya kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za wingi na za</li> </ul>	Je, ni nomino zipi za wingi na za vitenzi jina zinazopatikana katika mazingira yako?

			<p>vitenzi-jina akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kushirikiana na mzazi au mlezi wake kutafiti (<i>k.v. mtandaoni na vitabuni</i>) kuhusu nomino za wingi na za vitenzi-jina na kuzitungia sentensi kisha awasomee wenzake darasani ili wamtotee maoni.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia katika kazi za kikundi kutambua na kutenga nomino za wingi na za vitenzi-jina.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutafiti kuhusu nomino za wingi na za vitenzi-jina.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za wingi na za vitenzi-jina.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za wingi na za vitenzi-jina na kuzitungia sentensi na vifungu sahihi.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti mtandaoni kuhusu nomino za wingi na za vitenzi-jina kisha kuwasomea wenzake darasani ili wamtotee maoni.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Maslahi ya wanyama: mwanafunzi anapotunga aya na sentensi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za wingi na za vitenzi-jina.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za nomino.
- Social Studies na Agriculture: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya utunzaji wa wanyama.

DRAFT

#### 4.0 AINA ZA MALIASILI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<b>4.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>4.1.1 Nyimbo za Watoto na Bembelezi</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kueleza maana ya nyimbo za watoto na bembelezi ,</li> <li>b) kujadili sifa za nyimbo za watoto na bembelezi,</li> <li>c) kujadili mitindo ya uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi,</li> <li>d) kuwasilisha nyimbo za watoto na bembelezi kwa kuzingatia uwasilishaji ufaao,</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kueleza maana ya nyimbo za watoto na bembelezi akiwa na wenzake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutafiti vitabuni au mtandaoni kuhusu sifa za nyimbo za watoto na bembelezi,</li> <li>● kuwasilisha matokeo ya utafiti wake kwa wenzake ili waweze kujadili sifa hizo,</li> <li>● kusikiliza vielelezo vya nyimbo za watoto na bembelezi kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au kifaa cha kidijitali (<i>k.v. radio, rununu, kipakatalishi na runinga</i>),</li> <li>● kushirikiana na wenzake kujadili mitindo ya uwasilishaji wa nyimbo</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Je, ni nyimbo gani za watoto unazozijua katika jamii yako?</li> <li>2. Unapomwimbia mtoto bembelezi, unazingatia nini ili apate kulala?</li> </ol>

		<p>e) kuchangamkia uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi ili kukuza ubunifu.</p>	<p>za watoto na bembelezi (<i>k.v. urudiaji wa sauti, maneno na vifungu vya maneno, uchezeshaji wa viungo vya mwili,</i> ) katika nyimbo walizosikiliza,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kuimba nyimbo za watoto na bembelezi kwa kuzingatia mitindo mbalimbali ya uwasilishaji akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kutunga nyimbo nyepesi za watoto na bembelezi akiwa peke yake au katika kikundi na kuziwasilisha kwa kutumia mitindo ifaayo,</li> <li>● kuimba wimbo wa watoto na bembelezi akiwa na mzazi au mlezi wake na kujadili ujumbe katika nyimbo hizo.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza nyimbo mbalimbali za watoto na bembelezi.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga na kuwasilisha nyimbo za watoto na bembelezi.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapoimba na kuwasilisha nyimbo. Pia anapochangia ifaavyo katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				

- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi kuimba nyimbo za watoto na bembelezi.

### **Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

### **Masuala Mtambuko**

- Haki za watoto: mwanafunzi anapotunga na kuwasilisha nyimbo zinazohusu masuala ya watoto.

### **Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya tungo za fasihi simulizi.
- Performing Arts: somo hili pia linashughulikia uwasilishaji wa nyimbo na uimbaji.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Llililopendekezwa
<p><b>4.2 Kusoma</b></p>	<p><b>4.2.1 Kusoma kwa Ufasaha</b></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora,</li> <li>kusoma kifungu kwa kasi ifaayo,</li> <li>kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo,</li> <li>kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo,</li> <li>kuridhia kusoma makala kwa kuzingatia vipengele vinavyofanikisha mawasiliano.</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>kujadiliana na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha,</li> <li>kutazama vielelezo vya video za watu wanaosoma kwa ufasaha makala (<i>k.v. hotuba na habari</i>) akiwa peke yake au na wenzake,</li> <li>kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akizingatia matamshi bora akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>kusoma kifungu cha habari kwa kasi ifaayo kuhusu suala lengwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>kusoma kifungu akizingatia sauti ifaayo (<i>k.v. kiwango cha sauti na kiimbo</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> </ul>	<p>Unazingatia nini ili kusoma makala kwa ufasaha?</p>



			<ul style="list-style-type: none"> <li>● kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa (<i>k.v. ishara za uso na mikono</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kusoma mbele ya wenzake kazi yake ili wamtotee maoni,</li> <li>● kumsomea mzazi au mlezi kusoma makala akizingatia vipengele vya usomaji bora.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapofanikiwa kusoma makala kwa ufasaha na anapojadiliana na wenzake katika kikundi kuhusu vipengele vya kimsingi vya kusoma kwa ufasaha.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anaposoma kifungu kwa ufasaha.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotumia ishara zifaazo wakati wa kusoma kifungu.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya kusoma anakuza hamu ya ujifunzaji.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi wanapojadili vipengele vya usomaji bora.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika mjadala wakati wa shughuli ya ujifunzaji katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake kifungu.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kujadili vipengele vya usomaji bora.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Masuala ya elimu ya mazingira: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu maliasili.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kusoma.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia suala la maliasili.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p><b>4.3 Kuandika</b></p>	<p><b>4.3.1 Insha za Kubuni</b></p> <p>Masimulizi</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi,</p> <p>b) kujadili umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi,</p> <p>c) kubainisha wahusika na mandhari katika insha za masimulizi,</p> <p>d) kujadili umuhimu wa wahusika na mandhari katika insha za masimulizi,</p> <p>e) kuandika insha ya masimulizi akizingatia lugha, wahusika na mandhari ifaavyo,</p> <p>f) kufurahia kuandika insha ya masimulizi</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kutambua lugha ya kiubunifu katika vielelezo vya insha za masimulizi akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kushirikiana na wenzake kujadili umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika vielelezo vya insha za masimulizi ,</li> <li>● kubainisha wahusika na mandhari katika vielelezo vya insha za masimulizi kutoka kwenye maandishi au vifaa vya kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kushirikiana na wenzake kujadili umuhimu wa wahusika na mandhari katika insha za masimulizi,</li> <li>● kuandika insha ya masimulizi akitumia lugha kiubunifu na kuwabainisha wahusika na</li> </ul>	<p>Je, ni mambo gani utahitaji kuzingatia ili kuandika insha nzuri ya masimulizi?</p>

		akizingatia lugha, wahusika na mandhari ifaavyo ili kukuza ubunifu.	mandhari akizingatia suala lengwa, <ul style="list-style-type: none"> <li>● kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini ,</li> <li>● kumsomea mzazi au mlezi kielelezo cha insha ya masimulizi kisha atambue matumizi ya lugha kiubunifu na ubainishaji wa wahusika na mandhari.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili kwa ufasaha umuhimu wa ubainishaji wa wahusika na mandhari katika insha za masimulizi. Pia anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusoma vielelezo vya insha ya masimulizi.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha kwa kutumia lugha kiubunifu na kubainisha wahusika na mandhari.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika na kuwataka waitathmini.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha ya masimulizi.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. Pia anapotathmini insha za wenzake.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Masuala ya elimu ya mazingira: mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi kuhusu aina za maliasili kwa kuzingatia matumizi ya lugha kiubunifu, ubainishaji wa wahusika na mandhari.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha ya masimulizi.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kiuchumi kama vile maliasili.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p><b>4.4 Sarufi</b></p>	<p><b>4.4.1 Nyakati na Hali</b>  (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kubainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo, uliopita na ujao katika matini,</li> <li>b) kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo katika matini,</li> <li>c) kuchangamkia kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo ili kuboresha mawasiliano.</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kushirikiana na wenzake katika kikundi kubainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo, uliopita na ujao kutoka kwenye chati, mti maneno, kapu maneno au kwa kupigia mstari kwenye sentensi na vifungu,</li> <li>• kusoma kifungu na kutambua nyakati zilizotumiwa akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kutunga sentensi kwa kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kuandika sentensi kuhusu suala lengwa katika wakati uliopo, uliopita au ujao kwenye kifaa cha kidijitali na kuwasambazia wenzake mtandaoni ili wazibadilishe katika nyakati zinazozingatiwa,</li> <li>• kubadilisha nyakati katika kifungu kulingana na maagizo.</li> </ul>	<p>Kwa nini tunatumia nyakati mbalimbali katika mawasiliano?</p>

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowatungia wenzake sentensi kwa kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo. Pia anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika kazi za kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika sentensi katika wakati lengwa na kuwasambazia wenzake mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi na kuzibadilisha katika wakati uliopo, uliopita na ujao ipasavyo.
- Kujiamini: mwanafunzi anapochangia kutambua nyakati na kuzitungia sentensi ifaavyo.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. Pia anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Masuala ya elimu ya mazingira: mwanafunzi anapotunga sentensi na vifungu mbalimbali kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia nyakati na hali.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia maliasili.

5.0 UNYANYASAJI WA KIJINSIA				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<b>5.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>5.1.1 Mazungumzo Mahususi</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku, b) kutambua majibu ya maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku, c) kutambua maamkuzi yanayotumiwa na makundi	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>kutambua, katika mazungumzo, kapu maneno, kadi maneno au matini mbalimbali, maamkuzi pamoja na majibu ya maamkuzi hayo (<i>k.v. habari za asubuhi: njema/nzuri, sabalkheri: aheri</i>) na maagano pamoja na majibu ya maagano hayo (<i>k.v. kwaheri: ya kuonana, alamsiki: binuru</i>) yanayotumiwa katika miktadha anuwai, akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>kutambua maamkuzi mwafaka kwa kuzingatia mahusiano ya kijamii (<i>k.v.</i></li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>Je, ni maamkuzi na maagano gani yanayotumiwa katika jamii yako?</li> <li>Kwa nini ni muhimu kujua maamkuzi na maagano mbalimbali?</li> </ol>



		<p>mbalimbali ya kijamii pamoja na majibu ya maamkuzi hayo,</p> <p>d) kutumia maamkuzi na maagano mwafaka katika miktadha mbalimbali ,</p> <p>e) kujenga mazoea ya kutumia maamkuzi na maagano mwafaka katika maisha ya kila siku ili kufanikisha mahusiano.</p>	<p><i>mtoto kwa mzazi; shikamoo: marahaba, mwanafunzi kwa mwalimu; shikamoo: marahaba</i>) na maagano mwafaka kulingana na nyakati za siku akiwa peke yake au katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kusikiliza mazungumzo kuhusu suala lengwa katika kifaa cha kidijitali (<i>k.v. simu, redio na kinasa sauti</i> ) na kutaja maamkuzi na maagano yaliyotumiwa, akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kuigiza mazungumzo (<i>k.v. kati ya mwalimu na mwanafunzi, mwanafunzi na mwanafunzi na mtoto na mzazi au mlezi</i> ) akiwa katika kikundi kwa kuzingatia maamkuzi na maagano mwafaka,</li> </ul>	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> <li>● kushirikiana na wenzake kujadili kuhusu maamkuzi na maagano yanayotumiwa na makundi mbalimbali katika jamii zao,</li> <li>● kushiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake kwa kuzingatia maamkuzi na maagano mwafaka.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoigiza mazungumzo na wenzake kwa kuzingatia maamkuzi na maagano yafaayo.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza maamkuzi na maagano mbalimbali.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapoigiza maamkuzi na maagano mbalimbali.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na kutumia maamkuzi na maagano kwa ukakamavu.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi akizingatia maamkuzi na maagano mwafaka. Pia anapojadili na wenzake kuhusu maamkuzi na maagano katika jamii zao.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anaposhiriki katika uigizaji na anapotunza vifaa vya kidijitali vinavyotumiwa.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapotumia maamkuzi na maagano ifaayo akizingatia umri, cheo au rika.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia maamkuzi na maagano.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Llilopendekezwa
5.2 Kusoma	5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu, b) kueleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi, c) kueleza maana ya msamiati kulingana na muktadha wa kifungu cha ufahamu, d) kuchangamkia kusoma kwa ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kudondoa habari mahususi (<i>k.v. nani, nini, wapi, lini</i>) katika kifungu cha ufahamu akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kutambua msamiati mpya (<i>k.v. maneno na nahau</i>) katika kifungu cha ufahamu na kueleza kwa kutumia kamusi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kuandika habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi akiwa peke yake au kwa kushirikiana na wenzake,</li> <li>• kuwawasilishia wenzake kazi yake ili wamtotee maoni,</li> <li>• kumsomea mzazi au mlezi kifungu cha ufahamu na kisha kujibu maswali.</li> </ul>	Unazingatia nini unapodondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu?

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusoma kifungu.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kusoma na kudondoa habari katika kifungu.
- Ubunifu: mwanafunzi anaposoma kwa ufasaha na kubainisha ujumbe katika kifungu na kukiandika kwa ufupi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposakura na kusoma makala mbalimbali ya suala lengwa ili kusoma vifungu.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Masuala ya kijinsia: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kusoma.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p><b>5.3 Kuandika</b></p>	<p><b>5.3.1 Insha ya Maelekezo</b></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>kueleza maana ya insha ya maelekezo,</li> <li>kutambua aina za insha za maelekezo,</li> <li>kujadili sifa za insha ya maelekezo,</li> <li>kuandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo,</li> <li>kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele muhimu vya insha ya maelekezo,</li> <li>kufurahia kuandika insha ya maelekezo akizingatia</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>kueleza maana ya insha ya maelekezo akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>kutambua anwani ya insha ya maelekezo ambayo amesoma kwenye matini akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>kutambua aina za insha za maelekezo kwenye maandishi au vifaa vya kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>kujadili sifa za insha ya maelekezo kwa kuzingatia vielelezo vya insha kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali (<i>k.v. usahihi wa habari, mpangilio wa maelezo wenye mantiki, lugha sahili na maelezo yanayotoka upande mmoja,</i> )</li> <li>kushiriki katika kikundi kuandaa mpangilio ufaao wa hatua za insha ya maelekezo,</li> </ul>	<p>Ukimwelekeza rafiki yako nyumbani kwenu utatumia mpangilio gani wa hatua ili asipotee njia?</p>

		<p>vipengele vyake muhimu ili kufanikisha mawasiliano.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele vyake muhimu (<i>k.v. anwani na mpangilio mwafaka wa hatua</i>) huku akitumia vipengele vya lugha vinavyotumiwa kuelekeza ili kumjengea msomaji taswira kamili ya anachoelekezwa kufanya,</li> <li>● kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika darasani au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni,</li> <li>● kuandika insha ya maelekezo akizingatia anwani na mpangilio mwafaka wa hatua huku akitumia vipengele vya lugha vinavyotumiwa kuelekeza ili kumjengea msomaji taswira kamili ya anachoelekezwa kufanya,</li> <li>● kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika darasani au kuwasambazia kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni,</li> </ul>	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> <li>● kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya maelekezo aliyoandika kwa kuzingatia anwani na mpangilio ufaao wa hatua.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoandika insha kwa ufasaha na anapoisoma vizuri. Pia anaposhiriki</li> <li>● na wenzake katika kujadili kuhusu insha ya maelekezo.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambazia insha.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapoteua lugha mwafaka na kufaulu kutoa maelezo bayana ya anachoelekeza.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha hadharani.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala la kijinsia.</li> </ul>				
<p><b>Uhusiano na Masomo Mengine</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha.</li> <li>● Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.</li> </ul>				



Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
5.4 Sarufi	<b>5.4.1 Nyakati na Hali</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kubainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea katika matini, b) kutumia wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo katika matini, c) kuchangamkia kutumia wakati	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kushirikiana na wenzake katika kikundi kubainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea kutoka kwenye chati, mti maneno, kapu maneno au kwa kuvipigia mstari kwenye sentensi na vifungu,</li> <li>• kusoma kifungu kuhusu suala lengwa na kutambua nyakati na hali zilizotumiwa akiwa peke yake au katika kikundi ,</li> <li>• kutunga sentensi kwa kutumia wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kuandika sentensi kuhusu suala lengwa katika wakati uliopo hali ya</li> </ul>	Kwa nini tunazingatia nyakati na hali mbalimbali katika mawasiliano?

		<p>uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo ili kuboresha mawasiliano.</p>	<p>kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea kwenye kifaa cha kidijitali na kuwasambazia wenzake mtandaoni ili waziweke katika nyakati na hali zinazozingatiwa,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kubadilisha nyakati na hali katika kifungu kulingana na maagizo.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika kazi za kikundi.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika sentensi katika wakati na hali lengwa na kuwasambazia wenzake mtandaoni.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapobadilisha nyakati na hali mbalimbali na kutunga sentensi.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapochangia kutambua nyakati na hali na kuzitungia sentensi.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi wake kubadilisha nyakati na hali katika kifungu.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala la kijinsia.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia nyakati na hali.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

## 6.0 USALAMA SHULENI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Llililopendekezwa
<p><b>6.1</b> <b>Kusikiliza na Kuzungumza</b></p>	<p><b>6.1.1</b> <b>Kusikiliza kwa Kufasiri</b></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kueleza kwa usahihi masuala yanayozungumziwa katika matini ya kusikiliza,</p> <p>b) kufasiri habari katika matini ya kusikiliza,</p> <p>c) kueleza maana ya msamiati kama ulivyotumika katika matini ya kusikiliza,</p> <p>d) kutabiri kitakachotokea katika matini kwa kurejelea vidokezo katika matini ya kusikiliza,</p> <p>e) kufurahia kufasiri matini za kusikiliza ili</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kueleza masuala yanayozungumziwa katika matini aliyosikiliza kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au katika vifaa vya kidijitali (<i>k.v. simu, redio, kipakatalishi au runinga</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kufasiri habari katika matini aliyosikiliza akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kueleza maana ya msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumika katika habari aliyosikiliza akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> </ul>	<p>Je, ni mambo gani utakayozingatia katika kuchanganua habari uliyosikiliza?</p>

		<p>kukuza stadi ya kusikiliza.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kutabiri kitakachotokea katika matini kwa kurejelea vidokezo (<i>k.v. picha, kichwa/anwani na toni ya mzungumzaji</i>) vilivyopo katika matini akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kushirikiana na mzazi au mlezi kusikiliza na kuchanganua habari katika matini za aina mbalimbali kuhusu suala lengwa.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoeleza kwa ufasaha masuala yanayozungumziwa katika matini aliyosikiliza.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia ipasavyo vifaa vya kidijitali kama vile simu, redio, kipakatalishi au runinga kusikiliza matini.</li> <li>• Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotabiri kitakachotokea katika matini aliyosikiliza.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapowaelezea wenzake kuhusu masuala yanayozungumziwa katika matini aliyosikiliza.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoeleza masuala yanayozungumziwa katika matini aliyosikiliza.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wengine katika shughuli za kikundi.

#### **Masuala Mtambuko**

- Suala la usalama: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kikundi kuchanganua habari kwenye matini aliyosikiliza kuhusu usalama shuleni.

#### **Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusikiliza na kufasiri matini.
- Physical Education and Sports, Integrated Science na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.2 Kusoma	<p><b>6.2.1 Kusoma kwa Kina</b></p> <p>Maudhui na Dhamira</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>kueleza dhana za maudhui na dhamira katika fasihi,</li> <li>kujadili maudhui katika novela ,</li> <li>kujadili dhamira katika novela ,</li> <li>kutoa muhtasari wa dhamira na maudhui kuhusu novella,</li> <li>kujenga mazoea ya usomaji wa kazi za fasihi katika maisha ya kila siku.</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>kueleza maana ya maudhui katika fasihi akiwa wenzake,</li> <li>kutambua maudhui mbalimbali katika novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>kujadili maudhui ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>kuwawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu maudhui ili waitolee maoni,</li> <li>kuandika maelezo mafupi kuhusu maudhui katika novela aliyosoma,</li> <li>kushirikiana na mzazi au mlezi kusoma chapisho la novela au kutoka mtandaoni na kutambua ujumbe wake,</li> </ul>	<p>Vitabu vya fasihi ulivyowahi kusoma vinazungumzia nini?</p>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>● kueleza maana ya dhamira katika fasihi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutambua dhamira ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake au akiwa na wenzake,</li> <li>● kuandika maelezo mafupi kuhusu dhamira ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kuwawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu dhamira,</li> <li>● kumsomea mzazi au mlezi novela iliyochapishwa au kutoka mtandaoni na kutambua dhamira yake.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotambua na kujadili maudhui na dhamira kwenye novela akiwa na wenzake katika kikundi.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake ufupisho wa maudhui na dhamira ili waujadili na kutoa maoni.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapochambua maudhui na dhamira katika novela na kushirikiana na mzazi au mlezi katika uchambuzi.</li> </ul>				



**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapotambua na kujadili maudhui na dhamira kwenye novela katika kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapotoa maoni kuhusu uwasilishaji wa wengine ili kuwarekebisha na kuwahimiza.
- Umoja: mwanafunzi anapotagusana na wengine katika kikundi ili kutambua na kujadili maudhui na dhamira kwenye novela.

**Masuala Mtambuko**

- Utunzi na usalama wa watoto: mwanafunzi anaposoma novela na kuchambua dhamira na maudhui yaliyomo.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina.
- Physical Education and Sports, Integrated Science na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lliropendekezwa
<b>6.3 Kuandika</b>	<b>6.3.1 Insha za Kubuni</b>  Picha  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kubuni anwani inayooana na kisa atakachosimulia kutokana na picha katika matini, b) kutoa maelezo dhahiri kuhusu matukio katika picha kwenye matini, c) kuandika kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha katika matini, d) kufurahia kusimulia kisa kutokana na picha ili kukuza ubunifu.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kushirikiana na wenzake katika kikundi kusimuliana matukio kutokana na picha kwenye matini kuhusu suala lengwa,</li> <li>● kubuni anwani inayooana na kisa atakachosimulia kutokana na picha kwenye matini akiwa peke yake au kwenye kikundi,</li> <li>● kutoa maelezo dhahiri kuhusu matukio katika picha kwenye matini akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kuandika kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha kwenye matini,</li> <li>● kuwasomea wenzake kisa alichandika ili wakitolee maoni,</li> <li>● kushirikiana na mzazi au mlezi wake kutafiti mtandaoni au vitabuni kuhusu insha za picha</li> </ul>	Je, ni vigezo vipi utakavyozingatia wakati wa kuandika insha ya kubuni kutokana na picha?

			kisha wasimuliane visa kutokana na picha.	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadiliana kuhusu matukio kwenye picha na kutoa maelezo dhahiri kutokana na picha hizo.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutafiti kuhusu insha za kusimulia mtandaoni.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapoandika kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafuta habari mtandaoni au vitabuni na mzazi au mlezi wake.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Masuala ya usalama: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu usalama shuleni.</li> </ul>				
<p><b>Uhusiano na Masomo Mengine</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha.</li> <li>● Physical Education and Sports, Integrated Science na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.</li> </ul>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Llililopendekezwa
6.4 Sarufi	<b>6.4.1 Vitenzi Vikuu na Vitenzi Visaidizi</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vitenzi vikuu na visaidizi katika matini, b) kutumia vitenzi vikuu na visaidizi ipasavyo katika matini, c) kuchangamkia kutumia vitenzi vikuu na visaidizi ipasavyo katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kutambua vitenzi vikuu (<i>k.v. alikuwa anacheka, angali anasoma</i>) na visaidizi (<i>k.v. kuwa, weza, kuja, - ngali, bidi na wahi,</i>) kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kubainisha vitenzi vikuu na visaidizi katika sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi au chati kwa kuvikolezea wino au kuvipigia mstari akiwa na wenzake au katika kikundi,</li> <li>● kutunga sentensi kuhusu masuala mtambuko anuwai kwa kutumia ipasavyo vitenzi vikuu na visaidizi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ,</li> <li>● kutunga sentensi zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani kwa kutumia vitenzi vikuu</li> </ul>	Tunatofautisha vitenzi vikuu na vitenzi visaidizi kwa njia gani?

			na visaidizi ( <i>k.v. Mtoto huyu huwa anajali usalama wake</i> ).	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia kazi za kikundi huku akiwapa wenzake nafasi ya kushiriki na kutoa maoni yao.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vitenzi vikuu na visaidizi.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia vitenzi vikuu na visaidizi.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapochangia kutambua vitenzi vikuu na visaidizi na kuvitunga sentensi na vifungu sahihi.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi wake kutunga sentensi zenye vitenzi vikuu na visaidizi vinavyohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wengine nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Usalama shuleni: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu usalama kwa kutumia vitenzi vikuu na visaidizi.</li> </ul>				
<p><b>Uhusiano na Masomo Mengine</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za vitenzi.</li> <li>● Home Science na Integrated Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.</li> </ul>				

## 7.0 KUHUDUMIA JAMII SHULENI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Yaliyopendekezwa
<b>7.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>7.1.1 Kusikiliza kwa Ufahamu</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kutambua ujumbe katika ufahamu wa kusikiliza,</li> <li>b) kueleza maana ya msamiati ulio katika ufahamu wa kusikiliza,</li> <li>c) kufasiri ujumbe kutokana na ufahamu wa kusikiliza,</li> <li>d) kuchangamkia kushiriki katika kusikiliza kwa ufahamu ili kukuza stadi ya</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutambua ujumbe wa suala lengwa uliotumiwa katika ufahamu wa kusikiliza kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au kwenye kifaa cha kidijitali, akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kueleza maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika kauli au sentensi zilizosemwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kusikiliza kauli au vifungu vya sentensi kuhusu suala lengwa kutoka kwa mwalimu au mgeni mwalikwa akiwa peke yake na katika kikundi</li> </ul>	1. Je, kusikiliza kwa ufahamu kuna faida zipi?

		kusikiliza kwa ufahamu.	na kufasiri ujumbe katika kauli au sentensi hizo, <ul style="list-style-type: none"> <li>• kushirikiana na mzazi au mlezi kusikiliza ufahamu kuhusu suala lengwa kutoka kwa kifaa cha kidijitali na kutambua maana ya msamiati na ujumbe muhimu.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kujadili kuhusu vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza kwa ufahamu.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza kauli na sentensi na kujibu.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anaposikiliza na kusema upya alichambiwa. Pia anapofasiri wazo kuu.</li> <li>• Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapofasiri ujumbe kutokana na ufahamu wa kusikiliza.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anaposikiliza kauli au sentensi na kujibu bila woga. Pia anapochangia katika shughuli ya kikundi.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki shughuli ya kusikiliza kwa ufahamu na mzazi au mlezi wake na kujifunza njia bora za kusikiliza na kujibu katika shughuli ya kusikiliza kwa ufahamu.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi. Pia anapoheshimu zamu ya wenzake katika mazungumzo.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowasikiliza wasemaji kwa makini. Pia anapowapa wanafunzi wenzake zamu ya kuzungumza.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo.</li> </ul>				

- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Mshikamanano wa kijamii: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya ujifunzaji wa kusikiliza kwa ufahamu kuhusu kuhudumia jamii shuleni.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kusikiliza kwa ufahamu.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT



Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<b>7.2 Kusoma</b>	<b>7.2.1 Ufupisho</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kueleza maana ya ufupisho ili kuupambanua,</li> <li>b) kutambua habari kuu za aya na kuzieleza kwa usahihi katika sentensi moja,</li> <li>c) kufupisha kifungu akizingatia mpangilio ufaao wa habari kutokana na matini,</li> <li>d) kufurahia kufupisha habari kwa usahihi katika mawasiliano ya kila siku.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kueleza maana ya ufupisho akiwa peke yake au katika kikundi ili kuupambanua,</li> <li>• kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kutambua kwenye matini andishi au ya kidijitali habari kuu za aya na kuzieleza kwa usahihi kwa kuzingatia mtazamo wa matini katika matini ya kufupishwa akishirikiana na wenzake,</li> <li>• kufupisha kifungu alichosoma kwa kuzingatia mpangilio ufaao wa habari sahihi kutokana na matini akishirikiana na wenzake katika kikundi,</li> </ul>	Unazingatia nini unapofupisha kifungu?

			<ul style="list-style-type: none"> <li>• kuwawasilishia wenzake kazi yake ili waitolee maoni.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake katika kikundi habari kuu za aya kwenye kifungu alichosoma.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapoandaa ufupisho na kuwawasilishia wenzake ili waitolee maoni.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapoandika ufupisho kwa kuzingatia mpangilio ufaao.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposoma kifungu mtandaoni na kudondoa hoja muhimu.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi wanapojadili hoja na maneno muhimu.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. Pia, anapojitolea kuiandaa kazi yake ili kuwawasilishia wenzake.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kujadili maneno na hoja muhimu katika kifungu.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <p>Uongozi na utawala mwema: mwanafunzi anapofupisha kifungu kuhusu suala lengwa.</p>				
<p><b>Uhusiano na Masomo Mengine</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia ufupisho.</li> <li>• Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.</li> </ul>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p><b>7.3 Kuandika</b></p>	<p><b>7.3.1 Insha za Kubuni</b></p> <p>Maelezo</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>kueleza maana ya insha ya maelezo,</li> <li>kutambua msamiati ufaao katika kutoa maelezo,</li> <li>kutambua umuhimu wa msamiati ufaao katika insha ya maelezo,</li> <li>kutumia msamiati ufaao kwa ufasaha katika kuandika insha ya maelezo,</li> <li>kufurahia kuandika insha za maelezo ili kujenga stadi ya kuandika.</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>kutambua msamiati ufaao katika kutoa maelezo (<i>k.v. vivumishi na vielezi</i>) kutoka kwa vielelezo vya insha kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>kutumia kifaa cha kidijitali kupigia mstari maneno yaliyotumiwa kutoa maelezo katika kifungu akiwa peke yake au katika kikundi ,</li> <li>kutambua umuhimu wa kuteua maneno yafaayo katika kielelezo cha insha ya maelezo (<i>k.v. kushawishi, kuburudisha, kupasha habari au kufunza</i>),</li> <li>kuandika insha ya maelezo kwa kuzingatia msamiati ufaao ili kujenga maelezo dhahiri yenye kuathiri hisia mbalimbali na</li> </ul>	<p>Je, unatumia lugha ya aina gani unapotaka kumweleza mtu jambo fulani ili aweze kupata picha kamili?</p>

			<p>kutekeleza majukumu ya kushawishi, kuburudisha, kupasha habari au kufunza,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kusahihisha insha.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kupigia mstari maneno yaliyotumiwa kutoa maelezo katika kifungu.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha inayosawiri picha halisi ya kitu anachoelezea.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi atakapoandika insha ya maelezo akizingatia suala lengwa.</li> </ul>				

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha ya maelezo.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Llililopendekezwa
7.4 Sarufi	<b>7.4.1 Vitenzi Vishirikishi</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kutambua vitenzi vishirikishi katika matini,</li> <li>b) kutumia vitenzi vishirikishi katika matini,</li> <li>c) kuonea fahari matumizi ya vitenzi vishirikishi katika sentensi na vifungu.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kujadili na mwenzake maana ya vitenzi vishirikishi,</li> <li>• kuchopoa vitenzi vishirikishi (<i>k.v. ni, si, yu, ndiye, ndio, ndipo</i>) kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi,</li> <li>• kutaja vitenzi vishirikishi vinavyojitokeza katika sentensi na vifungu akiwa na wenzake katika kikundi,</li> <li>• kutenga vitenzi vishirikishi katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi kwa kuvikolezea wino au kuvipigia mstari,</li> <li>• kutunga sentensi na vifungu kwa kutumia vitenzi vishirikishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ,</li> <li>• kutunga sentensi zenye vitenzi vishirikishi zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani na kumsomea</li> </ul>	Je, unajua aina gani za vitenzi?

			mzazi au mlezi wake ( <i>k.v. mimi ni mwanafunzi mtiifu</i> ).	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotaja kwa uwazi vitenzi vishirikishi vinavyojitokeza katika sentensi na vifungu. Pia anapojadiliana na mwenzake kuhusu maana ya kitenzi kishirikishi.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vitenzi vishirikishi.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia vitenzi vishirikishi.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anaposhiriki kutambua vitenzi vishirikishi na kuvitungia sentensi sahihi na vifungu kwa ukakamavu.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Masuala ya huduma kwa jamii: mwanafunzi anapoandika sentensi na vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vitenzi vishirikishi.</li> </ul>				

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za vitenzi.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT



8.0 ULANGUZI WA BINADAMU				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<b>8.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>8.1.1 Kuzungumza ili Kupasha Habari</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kuzungumza ili kupasha habari ili kutofautisha na aina nyingine za uzungumzaji, b) kutambua aina za uzungumzaji wa kupasha habari, c) kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza ili kupasha habari, d) kupasha habari kwa kutumia vipengele vifaavyo,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kueleza maana ya kuzungumza ili kupasha habari akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kushiriki katika kikundi kujadili aina za uzungumzaji wa kupasha habari katika jamii yake (<i>k.v. mihadhara, mafunzo shuleni kuhusu suala fulani, maelezo kuhusu namna ya kutumia kifaa fulani, warsha, semina</i>),</li> <li>• kusikiliza aina mbalimbali za uzungumzaji kutoka kwa mwalimu ,mgeni mwalikwa,wanafunzi wenzake au vifaa vya kidijitali( <i>k.v. vinasasauti</i>),</li> <li>• kutambua uzungumzaji wa kupasha habari kutoka kwenye</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Je, uzungumzaji wa kupasha habari hutolewa katika miktadha gani ya jamii yako?</li> <li>2. Je, utatumia mikakati gani ili kuwapasha wanajamii habari kuhusu mambo mbalimbali?</li> </ol>

		<p>e) kuchangamkia kupasha habari mbalimbali ili kufanikisha mawasiliano.</p>	<p>aina za uzungumzaji alizosikiliza,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza ili kupasha habari (<i>k.v. kuteua mada, kuzingatia ukweli wa masuala kulingana na suala kuu unalozungumzia, kutumia lugha sahili kulingana na hadhira</i> ) akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kusikiliza uzungumzaji wa kupasha habari ukitolewa na mwalimu, mgeni mwalikwa au katika vifaa vya kidijitali na kutathmini kama umetumia vipengele vifaavyo vya kuzungumza ili kupasha habari,</li> <li>• kushiriki katika uzungumzaji wa kupasha habari kuhusu suala lengwa akiwa peke yake au katika kikundi akitumia vipengele vifaavyo vya</li> </ul>	
--	--	---	---	--

			<p>mazungumzo ya kupasha habari,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kushiriki katika mazungumzo na mzazi au mlezi wake kuhusu suala lengwa huku akitumia vipengele vifaavyo vya kupasha habari.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kikundi kujadili aina za uzungumzaji wa kupasha habari katika jamii yake. Pia anapowaeleza wenzake kuhusu vipengele vya kuzingatia ili kufanikisha mawasiliano.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapotunga uzungumzaji ili kupasha habari kuhusu suala lengwa.</li> <li>• Uwazaji kina: mwanafunzi anapopasha habari kuhusu mambo mbalimbali yanayoathiri jamii.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anaposhiriki katika uzungumzaji ili kupasha habari kuhusu suala lengwa.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki na mzazi au mlezi wake katika uzungumzaji ili kupasha habari kuhusu suala lengwa.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapoihusisha hadhira yake. Pia anapowapa wenzake zamu ya kushiriki katika mazungumzo kuhusu suala lengwa.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika kujifunza uzungumzaji ili kupasha habari.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Amani: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi kwa utulivu.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Masuala ya usalama: mwanafunzi anaposhiriki katika kupasha habari kuhusu suala la ulanguzi wa binadamu.
- Ulanguzi wa binadamu: mwanafunzi anapowapasha wenzake habari kuhusu ulanguzi wa binadamu.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kuzungumza ili kupasha habari.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii kama vile ulanguzi wa binadamu.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<p><b>8.2</b> <b>Kusoma</b></p>	<p><b>8.2.1</b> <b>Kusoma kwa Kina</b> Mandhari na Ploti  (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kueleza maana ya mandhari na ploti katika fasihi,</li> <li>b) kutambua mandhari mbalimbali na ploti ya novella,</li> <li>c) kueleza umuhimu wa mandhari na ploti ya novella,</li> <li>d) kuandika maelezo mafupi kuhusu mandhari na ploti ya novela aliyosoma,</li> <li>e) kuchangamkia nafasi ya mandhari na ploti katika kazi ya fasihi.</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kueleza maana ya mandhari katika fasihi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kutambua mandhari mbalimbali katika novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kujadili umuhimu wa mandhari ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa katika kikundi,</li> <li>• kuwawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu mandhari,</li> <li>• kuandika maelezo mafupi kuhusu mandhari ya novela iliyoteuliwa na mwalimu,</li> <li>• kushirikiana na mzazi au mlezi kusoma chapisho la novela au kutoka mtandaoni na kutambua mandhari yake,</li> <li>• kueleza maana ya ploti katika fasihi akiwa peke yake au wawiliwawili ,</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ni mandhari gani unayokumbuka yaliyo katika kazi za fasihi ulizowahi kusoma?</li> <li>2. Ploti ya hadithi ina vipengele gani?</li> </ol>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>● kutambua ploti ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake katika kikundi,</li> <li>● kujadili umuhimu wa ploti ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akishirikiana na wenzake katika kikundi,</li> <li>● kuandika maelezo mafupi kuhusu ploti ya novela iliyoteuliwa na mwalimu,</li> <li>● kuwawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu ploti,</li> <li>● kumsomea mzazi au mlezi novela iliyochapishwa au kutoka mtandaoni na kutambua ploti yake.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotambua na kujadili mandhari na ploti katika novela akiwa na wenzake katika kikundi.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapowasilisha kazi yake darasani.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapochanganua habari katika novela ili kupata mandhari na ploti.</li> <li>● Uwazaji kina: mwanafunzi anapoeleza umuhimu wa mandhari na ploti katika novela.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti na kujiandaa ili awawasilishie wenzake muhtasari wa mandhari na ploti.</li> </ul>				

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapotambua na kujadili mandhari na ploti kwenye novela katika kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapotoa maoni kuhusu uwasilishaji wa wengine ili kuwarekebisha na kuwahimiza.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anaposoma na kuchanganua novela.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wengine katika kikundi ili kutambua na kujadili mandhari na ploti kwenye novela.

**Masuala Mtambuko**

Ulanguzi wa binadamu: mwanafunzi anapochangia katika kikundi, anapofanya uchambuzi kuhusu mandhari na ploti katika novela kuhusu suala kuu.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii kama vile ulanguzi wa binadamu.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<p><b>8.3</b> <b>Kuandika</b></p>	<p><b>8.3.1</b> <b>Viakifishi</b>  (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua matumizi ya kiulizi na koma katika matini,</p> <p>b) kutumia kiulizi na koma ipasavyo katika matini,</p> <p>c) kufurahia matumizi bora ya kiulizi na koma katika matini.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutambua matumizi ya kiulizi (<i>k.v. mwishoni mwa sentensi ya swali</i>) na koma (<i>k.v. kutenga orodha ya vitu vitatu au kuandika anwani</i>) katika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kwenye matini andishi au za kidijitali akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kutumia kifaa cha kidijitali kusoma matumizi ya kiulizi na koma akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kuandika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kuhusu suala lengwa kwa kutumia kiulizi na koma ipasavyo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ,</li> <li>• kuandika kwenye kifaa cha kidijitali (<i>k.v. tarakilishi</i>) kifungu kifupi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia kiulizi na koma ipasavyo na kuwasambazia</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Je, kiulizi hutumiwa vipi katika maandishi?</li> <li>2. Je, koma hutumiwaje katika sentensi?</li> </ol>



			<p>wenzake kwenye mtandao ili wakitolee maoni,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kushirikiana na wenzake kusahihisha kifungu kuhusu suala lengwa ambacho hakijatumia kiulizi na koma ipasavyo,</li> <li>• kuwasomea wenzake kifungu alichandika na kuwataka waandike maneno, sentensi au vifungu vinavyostahili kuwa na kiulizi na koma,</li> <li>• kushirikiana na mzazi au mlezi kutafiti mtandaoni au katika vitabu vya ziada kuhusu matumizi ya kiulizi na koma katika maneno, sentensi au vifungu.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kujadili matumizi ya kiulizi na koma.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusoma matumizi ya kiulizi na koma.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapoandika vifungu vyenye matumizi yafaayo ya kiulizi na koma ubunifu wake unajengeka.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi kutafiti mtandaoni au katika vitabu vya ziada kuhusu matumizi ya kiulizi na koma.</li> </ul>				

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

Haki za watoto : mwanafunzi anapoandika sentensi kwa kutumia viakifishi wenzake.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uakifishaji.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii kama vile ulanguzi wa binadamu.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<b>8.4 Sarufi</b>	<b>8.4.1 Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>kutambua nomino za ngeli ya A-WA na U-I katika matini,</li> <li>kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya A-WA na U-I katika matini,</li> <li>kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya A-WA na U-I katika matini,</li> <li>kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya A-WA na U-I katika matini.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>kuchopoa nomino za ngeli ya A-WA (<i>k.v. mtoto, ndege, samba na msichana</i>) na U-I (<i>k.v. mti na mkono</i>) kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa peke, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>kutaja majina ya vitu katika mazingira ya shuleni yaliyo katika ngeli ya A-WA (<i>k.v. mwalimu, mwanafunzi na mpishi</i>) na U-I (<i>k.v. mti na mlango</i>) akiwa na wenzake katika kikundi,</li> <li>kutenga nomino za ngeli ya A-WA na U-I katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari akiwa peke yake au wawiliwawili ,</li> <li>kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya A-WA na</li> </ul>	Ni vitu gani katika mazingira yako vilivyo na majina yanayopatikana katika ngeli ya A-WA na U-I?

			<p>U-I katika sentensi na mafungu ya maneno akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutunga sentensi au vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya A-WA na U-I akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikund,,</li> <li>• kumtaja mzazi au mlezi wake majina yaliyo katika ngeli ya A-WA (<i>k.v. mama, kuku na ndege</i> ) na U-I (<i>k.v. mti, mto, mkeka na msitu</i> ) katika mazingira ya nyumbani.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua nomino katika ngeli ya A-WA na U-I.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za ngeli ya A-WA na U-I.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za ngeli ya A-WA na U-I na kuzitungia sentensi na vifungu sahihi.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtaja mzazi au mlezi wake nomino za ngeli ya A-WA na U-I katika mazingira ya nyumbani.</li> </ul>				

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Haki na majukumu ya kibinadamu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kutenga nomino za ngeli ya A-WA na U-I katika sentensi na vifungu.
- Masuala ya usalama: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya A-WA na U-I.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia upatanisho wa kisarufi.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya ulanguzi wa binadamu.

## 9.0 MATUMIZI YA VIFAA VYA KIDIJITALI KATIKA MAWASILIANO

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p><b>9.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b></p>	<p><b>9.1.1 Kusikiliza kwa Kina</b>  (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kutambua sauti /<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/ katika silabi na maneno ,</li> <li>b) kutamka sauti /<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/ ipasavyo ili kuzitofautisha kimatamshi katika silabi na maneno,</li> <li>c) kuchangamkia matamshi bora ya sauti /<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/ katika mazungumzo ya kawaida ili kufanikisha mawasiliano.</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutambua sauti /<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/ katika maneno na silabi (<i>k.v. doa/ndoa; duni/nduni; dugu/ndugu</i> ) akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kutafuta maneno yenye sauti /<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/ katika matini andishi na za kidijitali na kuyatamka ipasavyo akiwa na mwenzake,</li> <li>• kusikiliza wenzake wakitamka maneno yenye sauti /<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/ na kuwatolea maoni kwa heshima,</li> <li>• kutunga vitanzandimi vinavyotumia sauti /<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/ na kujirekodi kwa kutumia kifaa cha kidijitali (<i>k.v. simu, tabuleti, radio na kanda za sauti</i>),</li> </ul>	<p>Ni maneno yepi unayoyajua yaliyo na sauti /<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/?</p>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>• kusikiliza akiwa na wenzake vitanzandimi alivyovirekodi ili kuvitathmini</li> <li>• kusikiliza vitanzandimi vinavyotumia sauti /<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/ katika kifaa cha kidijitali (<i>k.v. simu, redio na kanda za sauti.</i>) akiwa na wenzake katika kikundi</li> <li>• kuhakiki matamshi ya sauti /<b>d</b>/ na /<b>nd</b>/ kama zilivyotumiwa katika vitanzandimi alivyovisikiliza,</li> <li>• kushiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti /<b>d</b>/na /<b>nd</b>/.</li> </ul>	
--	--	--	---	--

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo na kutamka sauti /**d**/ na /**nd**/ ipasavyo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza vitanzandimi vyenye sauti lengwa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotafuta maneno yenye sauti lengwa na kuyatamka ipasavyo.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotamka ipasavyo sauti lengwa na anapochangia katika kazi ya kikundi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti lengwa.

**Maadili**

- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Usalama: mwanafunzi anapotamka na kutofautisha sauti lengwa na wenzake katika kikundi.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kutofautisha na kutamka sauti.
- Computer Science: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa kidijitali.



Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Llililopendekezwa
<p><b>9.2</b> <b>Kusoma</b></p>	<p><b>9.2.1</b> <b>Ufahamu wa Kifungu cha Kushawishi</b></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu,</p> <p>b) kueleza maana ya msamiati na vifungu vya maneno katika kifungu cha ufahamu,</p> <p>c) kueleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi,</p> <p>d) kuchangamkia usomaji wa ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kudondoa habari mahususi (<i>k.v. nani, nini, wapi na lini</i> ) katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi,</li> <li>● kueleza maana ya msamiati kuhusu suala lengwa (<i>k.v. maneno na nahau</i>) katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi na kueleza kwa kutumia kamusi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kuandika habari za kifungu cha ufahamu cha kushawishi kwa ufupi akiwa peke yake au kwa kushirikiana na wenzake,</li> <li>● kuwawasilishia wenzake kazi yake ili wamtotee maoni,</li> <li>● kumsomea mzazi au mlezi kifungu cha ufahamu na kujibu maswali.</li> </ul>	<p>Kifungu cha ushawishi kina sifa gani?</p>

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kazi za kikundi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kukamilisha kikamilifu kazi yake ya ufahamu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

Usalama mtandaoni: mwanafunzi anaposoma kifungu cha ufahamu kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa ufahamu.
- Computer Science: somo hili pia linashughulikia suala la matumizi ya vifaa vya kidijitali.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Llililopendekezwa
<b>9.3</b> <b>Kuandika</b>	<b>9.3.1</b> <b>Insha za Kubuni</b>  Masimulizi  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kutambua vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo katika insha ya masimulizi,</li> <li>b) kueleza vipengele vinavyojenga wazo katika insha ya masimulizi,</li> <li>c) kuandika insha ya masimulizi akikuza wazo katika aya ipasavyo,</li> <li>d) kufurahia utunzi wa insha za masimulizi zenye mpangilio mzuri wa wazo.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutambua vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo (<i>k.v. mada, utangulizi, kati na hitimisho</i>) katika insha ya masimulizi kwenye matini za kimaandishi na za kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kushirikiana na wenzake kueleza vipengele vinavyojenga mawazo,</li> <li>• kuandika insha ya masimulizi akizingatia sehemu ya mwanzo, kati na hitimisho ,</li> <li>• kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni,</li> <li>• kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya maelezo aliyoandika kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia vipengele vya mwanzo, kati na hitimisho.</li> </ul>	Ni sehemu gani kuu katika mpangilio wa matukio ya insha ya masimulizi?

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoandika na kuwasomea wenzake insha aliyoandika.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambazia insha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi yenye kuzingatia vipengele vifaavyo vya kujenga wazo.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuandika na kuwasomea wenzake insha.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
  - Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
  - Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Utunzi na haki za watoto: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi, anaposahihisha insha na wenzake na kujifunza ukakamavu, stahamala na kujiamini.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha.
- Computer Science: somo hili pia linashughulikia suala la matumizi ya vifaa vya kidijitali.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Yaliyopendekezwa
9.4 Sarufi	9.4.1 Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino katika ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini , b) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini, c) kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini, d) kuchangamkia kutumia nomino katika ngeli ya KI-VI na LI-YA ipasavyo ili	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kuchopoa nomino katika ngeli ya KI-VI (<i>k.v. kiwambo - viwambo, kipakatalishi - vipakatalishi, kitabu - vitabu, chama – vyama na kidole - vidole</i>) na LI-YA (<i>k.v. gari – magari na jiwe - mawe</i>) kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kutaja vifaa vya shuleni vyenye majina ya ngeli ya KI-VI (<i>k.v. kifutio – vifutio na kiti - viti</i> ) na LI-YA (<i>k.v. tunda - matunda, jicho - macho, shamba - mashamba, jiko – meko na bega - mabega,</i> ) akiwa na wenzake katika kikundi,</li> </ul>	Utajuaje kama matini inazingatia kanuni za kisarufi?

		<p>kuimarisha umilisi wa lugha.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• kutenga nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye vitabu, vifaa vya kidijitali, chati za maneno kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya KI-VI na LI-YA katika sentensi na mafungu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ,</li> <li>• kutunga sentensi au vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> </ul>	
--	--	-------------------------------------	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> <li>• kumtaja mzazi au mlezi majina ambayo yamo katika ngeli ya KI -VI (k.v. <i>chandarua- vyandarua, kijiko-vijiko na chakula – vyakula</i> ) na LI-YA (k.v. <i>jiko - meko, shamba – mashamba na embe -maembe</i> ) katika mazingira ya nyumbani.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika kazi za kikundi.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali ipasavyo kutambua nomino katika ngeli ya KI-VI na LI-YA.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapotambua nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA na kuzitungia sentensi na vifungu vilivyo na upatanisho ufaao wa kisarufi.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtaja mzazi au mlezi wake nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA katika mazingira ya nyumbani.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Mshkamano wa kijamiii: mwanafunzi anapochangia na kushirikiana na wenzake katika kikundi.
- Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino katika ngeli ya KI-VI na LI-YA.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia upatanisho wa kisarufi.
- Computer Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya matumizi ya vifaa vya kidijitali.



10.0 KUJITHAMINI				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<b>10.1</b> <b>Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>10.1.1</b> <b>Nyimbo za Kazi na za Dini</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya nyimbo za kazi na za dini ili kuzibainisha, b) kutambua mazingira ambapo nyimbo za kazi na za dini huimbwa, c) kueleza ujumbe katika nyimbo za kazi na za dini, d) kuwasilisha nyimbo za kazi na za dini kwa kuzingatia hisia na ishara za mwili	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kusikiliza kielelezo cha wimbo wa kazi na wa dini kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au kifaa cha kidijitali (<i>k.v. radio, rununu, kipakatalishi na runinga</i>) wakiwa wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kueleza maana ya nyimbo za kazi na za dini ili kuzibainisha akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kutambua mazingira ambapo nyimbo za kazi na za dini huimbwa akishirikiana na mwenzake,</li> <li>• kueleza ujumbe katika nyimbo za kazi na za dini akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kuwasilisha nyimbo za kazi na za dini kuzingatia hisia na ishara</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Je, unajua nyimbo zipi katika jamii yako?</li> <li>2. Je, nyimbo za kazi na za dini zinatofautianaje?</li> </ol>

		e) kuchangamkia nyimbo za kazi na za dini kama vipera vya fasihi simulizi.	akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi, <ul style="list-style-type: none"> <li>• kujirekodi akiimba nyimbo za kazi na za dini kwa kutumia vifaa vya kidijitali na kusikiliza akiwa na wenzake.</li> </ul>	
<b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kutambua vipengele vya kimsingi vya nyimbo za kazi na dini kwenye kikundi.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza nyimbo mbalimbali za kazi na za dini. Pia anapojirekodi akiimba nyimbo za kazi na za dini.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapowasilisha nyimbo za kazi na za dini akizingatia hisia na ishara za mwili zifaazo.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapowasilisha nyimbo kwa wepesi na ukakamavu.</li> </ul>				
<b>Maadili</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za uimbaji.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapochukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na pia kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<b>Masuala Mtambuko</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Haki za watoto: mwanafunzi anapotunga na kuwasilisha nyimbo za kazi na za dini.</li> </ul>				

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya tungo za fasihi simulizi.
- Performing Arts: somo hili pia linashughulikia aina za nyimbo.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi L lilopendekezwa
10.2 Kusoma	<p><b>10.2.1 Kusoma kwa Kina</b></p> <p>Wahusika</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua wahusika katika novella,</p> <p>b) kujadili sifa za wahusika katika novella,</p> <p>c) kueleza uhusiano kati ya wahusika katika novela</p> <p>d) kuandika muhtasari wa sifa za wahusika katika novella,</p> <p>e) kujadili mafunzo yanayotokana na matendo ya wahusika katika novela ,</p> <p>f) kujenga mazoea ya usomaji wa kazi za kifasihi katika maisha ya kila siku.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutambua wahusika katika novela iliyoteuliwa na mwalimu, akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kujadili sifa za wahusika katika novela iliyoteuliwa na mwalimu (<i>k.v. usiri, uovu, ukali na udadisi</i>) akiwa na wenzake katika kikundi,</li> <li>• kuigiza wahusika katika novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake kwenye kikundi ili kukuza uelewa wa sifa zao,</li> <li>• kueleza uhusiano kati ya wahusika katika novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kutazama video kuhusu wahusika katika novela</li> </ul>	<p>Ni mambo yapi yanayokuwezesha kuwaelewa wahusika katika novela?</p>

			<p>iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake ,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kuandaa muhtasari kuhusu sifa za wahusika katika video aliyotazama,</li> <li>• kujadili mafunzo yanayotokana na matendo ya wahusika akiwa peke yake au na wenzake,</li> <li>• kumsimulia mzazi au mlezi wake hadithi ya novela na kujadiliana kuhusu wahusika wawili.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapoigiza na wenzake wahusika katika novela.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotazama video kuhusu wahusika katika novela kwenye vifaa vya kidijitali.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapoigiza wahusika katika novela.</li> <li>• Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapochambua sifa za wahusika katika novela.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomhadithia mzazi au mlezi hadithi ya novela na kujadiliana kuhusu wahusika.</li> </ul>				

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika majadiliano ya kuwachambua wahusika katika kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Usalama: mwanafunzi anaposoma novela kutoka mtandaoni.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<b>10.3</b> <b>Kuandika</b>	<b>10.3.1</b> <b>Barua ya Kuomba Msamaha</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza umuhimu wa barua rasmi ya kuomba msamaha, b) kutambua ujumbe katika barua rasmi ya kuomba msamaha, c) kutambua vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msamaha, d) kuandika barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kuzingatia ujumbe, muundo na lugha ifaayo, e) kufurahia kujieleza kwa njia ifaayo kupitia kwa barua.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kueleza umuhimu wa kuandika barua rasmi ya kuomba msamaha kuhusu matukio mbalimbali (<i>k.v. kukosa kuhudhuria darasa na kuchelewa kufika shuleni</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kutambua ujumbe unaoafiki barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kujadiliana na mwenzake,</li> <li>• kujadili katika kikundi vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msamaha (<i>k.v. anwani, suala linaloshughulikiwa na sahihi</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kujadili na wenzake kuhusu lugha inayofaa katika uandishi wa barua rasmi ya kuomba msamaha,</li> <li>• kuandika barua rasmi ya kuomba msamaha kuhusu matukio mbalimbali</li> </ul>	Je, ni mambo gani yanayoweza kukufanya uandike barua rasmi ya kuomba msamaha?

			na kuwasomea wenzake darasani ili waitolee maoni, <ul style="list-style-type: none"> <li>kuandika barua ya kuomba msamaha katika kifaa cha kidijitali na kuwasambazia wenzake kupitia mtandao ili waitolee maoni.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kujadili vipengele vya barua rasmi ya kuomba msamaha.</li> <li>Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika barua na kuisambazia wengine.</li> <li>Ubunifu: mwanafunzi anapoandika barua rasmi ya kuomba msamaha.</li> <li>Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoandika barua rasmi ya kuomba msamaha.</li> <li>Uwazaji kina: mwanafunzi anapowaza kuhusu matukio yanayomfanya mtu kuomba msamaha.</li> <li>Uraia: mwanafunzi anapoomba msamaha anajenga mshikamano katika jamii au taifa.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>Upendo: mwanafunzi anapowapa nafasi wenzake kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.</li> <li>Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> <li>Amani: mwanafunzi anapoandika barua kuomba msamaha.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anapoandika barua ya kuomba msamaha.</li> </ul>				



**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za kiuamilifu.
- Religious Education: masomo haya pia yana masuala yanayohimiza msamaha.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
10.4 Sarufi	<b>10.4.1 Vinyume vya Maneno</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kueleza dhana ya kinyume cha maneno,</li> <li>b) kutambua vinyume vya nomino na vivumishi katika matini,</li> <li>c) kutumia vinyume vya nomino na vivumishi katika matini,</li> <li>d) kuchangamkia kutumia vinyume vya nomino na vivumishi katika mawasiliano.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kujadili maana ya kinyume cha maneno akiwa na mwenzake au katika kikundi,</li> <li>• kutambua vinyume vya nomino (<i>k.v. mwanamume - mwanamke, mzee - kijana, mbingu - ardhi</i>) na vivumishi (<i>k.v. jasiri - mwoga</i>) kwa kutumia kadi maneno, mti maneno, kapu maneno akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kutambua vinyume vya nomino na vivumishi katika fungu la maneno (<i>k.v. orodha ya maneno, sentensi na vifungu vya maneno</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya vinyume vya nomino na vivumishi kutoka kwa sentensi</li> </ul>	Je, dhana ya vinyume vya nomino ina maana gani?

			<p>mbalimbali kwenye vitabu, tarakilishi au chati akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutunga sentensi sahihi akitumia vinyume vya nomino na vivumishi akiwa peke yake au katika kikundi</li> <li>• kusakura mtandaoni au katika vitabu vya ziada ili kupata vinyume zaidi vya nomino na vivumishi.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotoa mchango wake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua vinyume vya nomino na vivumishi.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuonyesha vinyume vya nomino na vivumishi.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anaposhiriki katika kutambua vinyume vya nomino na vivumishi na kuvitunga sentensi sahihi.</li> </ul>				

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Kujithamini: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kuchopoa vinyume vya nomino na vivumishi na kutunga sentensi sahihi.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia vinyume vya maneno.
- Social Studies: somo hili pia hushughulikia masuala ya kijamii.

11.0 MAJUKUMU YA WATOTO				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
11.1 Kusikiliza na Kuzungumza	<p>11.1.1 Kuzungumza kwa Kuambatanisha na Vitendo/Ishara</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kueleza maana ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara,</p> <p>b) kutambua umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara,</p> <p>c) kujadili vitendo au ishara vya kuambatanisha na mazungumzo,</p> <p>d) kutoa mazungumzo kwa kuyaambatanisha</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kueleza maana ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kutambua umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara (<i>k.v. kumwelekeza mtu njia na kueleza jinsi ya kutayarisha chakula</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kuigiza jinsi ya kuzungumza kwa kuambatanisha na</li> </ul>	<p>1. Ni vitendo gani tunatumia tunapozungumza?</p> <p>2. Kuna umuhimu gani wa kutumia vitendo tunapozungumza?</p>

		<p>na vitendo au ishara zifaazo,</p> <p>e) kujenga mazoea ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara ili kufanikisha mawasiliano.</p>	<p>vitendo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kushiriki na wenzake katika kikundi kusikiliza au kutazama mazungumzo yanayoambatanisha vitendo au ishara kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au kwenye vifaa vya kidijitali,</li> <li>• kujadili vitendo au ishara za kuambatanisha na mazungumzo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kusikiliza au kutazama mazungumzo yanayoambatana na vitendo au ishara kuhusu suala lengwa na kubainisha vipengele vya kuzungumza kwa</li> </ul>	
--	--	---	--	--

			<p>aina hii vilivyozingatiwa akiwa katika kikundi ,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kuwasilisha mazungumzo yanayoambatana na vitendo au ishara kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia vitendo au ishara zifaazo akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kushiriki na mzazi au mlezi wake katika kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara kuhusu suala lengwa.</li> </ul>	
--	--	--	--	--

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotumia lugha nyepesi kuwaelimisha wenzake kuhusu majukumu ya watoto huku akiambatanisha na vitendo au ishara.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaposhiriki katika kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo na kufafanua namna ya kutekeleza jambo fulani.
- Ubunifu: mwanafunzi anapowasilisha mazungumzo kuhusu suala lengwa kwa kutumia mbinu zifaazo za kufanikisha mazungumzo.

- **Kujiamini:** mwanafunzi anapojadili na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza na kuambatanisha na vitendo katika kikundi.

#### **Maadili**

- **Heshima:** mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- **Upendo:** mwanafunzi anapowapa wenzake zamu ya kushiriki katika mazungumzo bila kuwakata kauli.
- **Uwajibikaji:** mwanafunzi anapovitunza vifaa vya kidijitali anavyovitumia kuwaelezea wenzake kuhusu suala fulani.
- **Umoja:** mwanafunzi anaposhiriki na wengine na kuchangia katika shughuli za kikundi.

#### **Masuala Mtambuko**

- **Mshikamano wa kijamii:** mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo kwa kuambatanisha na vitendo kuhusu suala lengwa.

#### **Uhusiano na Masomo Mengine**

- **English, Indigenous Languages na Foreign Languages:** masomo haya pia yanashughulikia stadi ya uzungumzaji.
- **Social Studies na Religious Education:** masomo haya pia yanashughulikia majukumu ya watoto.



Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
11.2 <b>Kusoma</b>	11.2.1 <b>Kusoma kwa Mapana</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza ujumbe wa matini ya kujichagulia, b) kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia, c) kutumia ipasavyo msamiati aliosoma katika matini ya kujichagulia, d) kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma, e) kujenga mazoea ya kusoma matini mbalimbali katika maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kueleza ujumbe wa matini ya kujichagulia aliyosoma akiwa na wenzake,</li> <li>● kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia (<i>andishi au ya kidijitali; ya kisayansi, kisiasa, kihistoria, kifasihi na michezo</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutumia kamusi kutafuta maana za maneno asiyoyajua akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kujenga rekodi ya msamiati aliojifunza katika kitabu,</li> <li>● kumtungia mwenzake sentensi akitumia msamiati katika matini aliyoisoma,</li> <li>● kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma na kuwasilisha kwa wenzake ili waitolee maoni,</li> <li>● kusakura mtandaoni na kujichagulia matini ya ziada kisha aiso</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Unapenda kusoma matini za aina gani?</li> <li>2. Unazingatia nini unapochagua matini ya kujisomea?</li> </ol>

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotangamana na wenzake na kuwawasilishia muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma.
- Kujiamini: mwanafunzi anapomtungia mwenzake sentensi kutokana na msamiati wa matini ya kujichagulia akizingatia ufasaha wa lugha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapomtungia mwenzake sentensi akitumia msamiati katika matini aliyoisoma.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini ya kusoma na kutafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kujichagulia matini ya kusoma.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapowasilisha muhtasari wa matini ya kujichagulia waliyosoma.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kutafuta na kusoma matini aliyojichagulia. Pia anapozingatia nidhamu anaposakura mtandaoni.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutunga sentensi akitumia msamiati aliojifunza.

**Masuala Mtambuko**

Masuaia ya kijinsi: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa mapana.
- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia majukumu ya watoto.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.3 Kuandika	<p><b>11.3.1 Insha za Kubuni</b></p> <p>Maelezo</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua vipengele vya mpangilio wa insha ya maelezo ,</p> <p>b) kueleza mpangilio wa insha ya maelezo,</p> <p>c) kuandika insha ya maelezo inayozingatia mpangilio ufaao wa maelezo,</p> <p>d) kufurahia kuandika insha za maelezo katika maisha ya kila siku akizingatia mpangilio ufaao wa maelezo.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kutambua mpangilio wa insha ya maelezo katika matini za kimaandishi au za kidijitali (<i>k.v. mpangilio unaozingatia mahali, hasa kama maelezo yanahusu mahali na mpangilio unaozingatia mfuatano wa matukio kiwakati</i> ) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kushirikiana na wenzake kueleza jinsi maelezo yalivyopangwa katika insha ya maelezo (<i>k.v. mfuatano ufaao wa matukio kuanzia la kwanza hadi la mwisho na matumizi ya viungio kuendeleza wazo</i>),</li> <li>● kuandika vidokezo vya insha vinavyozingatia jinsi maelezo yalivyopangwa katika insha ya maelezo kuhusu suala lengwa akiwa</li> </ul>	<p>Je, unawezaje kupanga matukio katika insha ya maelezo vipi?</p>

			<p>peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kuandika insha ya maelezo akizingatia mpangilio ufaao wa maelezo,</li> <li>● kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni,</li> <li>● kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya maelezo aliyoandika akizingatia mpangilio ufaao wa maelezo.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoandika insha na kuwasomea wenzake darasani.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuwasambazia wenzake insha.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha yenye mpangilio mzuri wa maelezo.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake kwa ufasaha insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapoandika insha na kuwasomea wenzake.</li> </ul>				

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

Mshikamano wa kijamiii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi na pia anaposahihisha insha na wenzake.

- Majukumu ya watoto: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha.
- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia majukumu ya watoto.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.4 Sarufi	11.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa katika vitenzi, b) kutumia vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa ipasavyo, c) kuchangamkia kutumia ipasavyo vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa ili kujenga ufasaha wa lugha.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kutambua vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa (<i>k.v. som-a, som-e-a, som-w-a</i>) mtawalia akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kuteua vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa (<i>k.v. soma, somea, somwa</i>) mtawalia, kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kugeuza vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa akiwa na wenzake katika kikundi,</li> <li>● kutenga vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa katika sentensi na vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati kwa kuvikolezea wino au kuvipigia</li> </ul>	Ni kauli gani za vitenzi unazozijua?

			<p>mstari akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kutunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotoa mchango wake katika kikundi.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua vitenzi katika kauli mbalimbali.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia vitenzi katika kauli mbalimbali.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapotambua viambishi vya kauli mbalimbali.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kuteua vitenzi katika kauli mbalimbali.</li> </ul>				

- Majukumu ya watoto: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia mnyambuliko wa vitenzi.
- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia majukumu ya watoto.

DRAFT



<b>12.0 MAGONJWA AMBUKIZI</b>				
<b>Mada</b>	<b>Mada Ndogo</b>	<b>Matokeo Maalum Yanayotarajiwa</b>	<b>Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa</b>	<b>Swali Dadisi Llililopendek ezwa</b>
<b>12.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>12.1.1 Kusikiliza kwa Makini</b> (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua hoja muhimu katika habari aliyosikiliza, b) kuwasilisha hoja muhimu katika habari, c) kujenga mazoea ya kutambua hoja katika habari anayosikiliza ili kuimarisha usikilizaji wa makini.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kutambua hoja muhimu katika habari aliyosikiliza kuhusu suala lengwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kusikiliza habari kuhusu suala lengwa na kutaja hoja muhimu kwa maneno machache,</li> <li>● kutafiti mtandaoni kuhusu suala lengwa na kuwawasilishia wenzake hoja muhimu kuhusu suala hilo kwa maneno machache,</li> <li>● kumsomea mzazi au mlezi habari kuhusu suala lengwa na kushirikiana kutambua hoja.</li> </ul>	Kwa nini ni muhimu kutambua hoja katika habari uliyosikiliza?

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowatolea wenzake hoja muhimu katika habari aliyosikiliza inayochangia uelewa wa suala hilo.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kusikiliza na kuwatajia wenzake hoja muhimu kuhusu suala lengwa kwa ufupi.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaposikiliza habari, kuichanganua na kutambua hoja muhimu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti kwenye mtandao kuhusu suala lengwa na kuwasilisha hoja kuu kwa ufupi. Pia anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake kuhusu suala lengwa na kuiwasilisha habari hiyo upya kwa hoja fupi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoiwasilisha upya habari aliyosikiliza kupitia hoja kuu.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wengine fursa ya kutambua na kusema hoja muhimu bila kuwakatiza.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia kujifunzia.

**Masuala Mtambuko**

- Magonjwa ya kuambukizwa na yasiyoambukizwa: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika mazungumzo kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kusikiliza.
- Integrated Science, Homescience na Health Education: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa ambukizi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<b>12.2 Kusoma</b>	<b>12.2.1 Kusoma kwa Ufasaha</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora,</li> <li>b) kusoma kifungu kwa kasi ifaayo,</li> <li>c) kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo,</li> <li>d) kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo,</li> <li>e) kuridhia kusoma makala kwa kuzingatia vipengele vinavyofanikisha mawasiliano.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kujadiliana na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha,</li> <li>● kutazama vielelezo vya video za watu wanaosoma makala kwa ufasaha makala (<i>k.v. hotuba na habari,</i> ) akiwa peke yake au na wenzake,</li> <li>● kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akizingatia matamshi bora akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kusoma kifungu cha habari kwa kasi ifaayo kuhusu suala lengwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kusoma kifungu akizingatia sauti ifaayo (<i>k.v. kiwango cha sauti na kimbbo</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ,</li> </ul>	Unazingatia nini ili kusoma makala kwa ufasaha?

			<ul style="list-style-type: none"> <li>● kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa (<i>k.v. ishara za uso na mikono</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kusoma mbele ya wenzake kazi yake ili wamtotee maoni,</li> <li>● kumsomea mzazi au mlezi makala akizingatia vipengele vya usomaji bora.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapofanikiwa kusoma makala kwa ufasaha na anapojadiliana na wenzake katika kikundi kuhusu vipengele vya kimsingi vya kusoma kwa ufasaha.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anaposoma kifungu kwa ufasaha.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotumia ishara wakati wa kusoma kifungu.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya kusoma anakuza hamu ya ujifunzaji.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi wanapojadili vipengele vya usomaji bora.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika mjadala wakati wa shughuli ya ujifunzaji katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake kifungu.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kujadili vipengele vya usomaji bora.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Magonjwa yanayoambukizwa na yasiyoambukizwa: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu magonjwa ambukizi.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kusoma.
- Homescience, Health Education na Integrated Science: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa ambukizi.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilitopendekezwa
<p><b>12.3</b> <b>Kuandika</b></p>	<p><b>12.3.1</b> <b>Hotuba ya Kupasha Habari</b></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kueleza maana ya hotuba ya kupasha habari,</p> <p>b) kutambua hotuba ya kupasha habari katika matini,</p> <p>c) kueleza ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kupasha habari ,</p> <p>d) kuandika hotuba ya kupasha habari kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufao,</p> <p>e) kuchangamkia nafasi ya hotuba ya kupasha habari katika mawasiliano.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kueleza maana ya hotuba ya kupasha habari akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kujadiliana na wenzake kuhusu ujumbe (<i>unaolenga kuelimisha kundi lengwa</i>), lugha (<i>nyepesi inayoeleweka</i>) na muundo ufao wa hotuba ya kupasha habari,</li> <li>● kujadili na wenzake miktadha inayochochea hotuba ya kupasha habari,</li> <li>● kujadili na wenzake vidokezo vinavyoweza kutumiwa katika kuandika hotuba ya kupasha habari,</li> <li>● kuandika hotuba ya kupasha habari kuhusu suala lengwa akizingatia ujumbe, lugha na muundo ufao kisha awasambazie wenzake</li> </ul>	<p>Ni mambo yepi ambayo yanaweza kuelezwa kupitia kwa hotuba?</p>

			<p>mtandaoni au kuwasomea darasani ili waitolee maoni,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kuandika hotuba ya kupasha habari kuhusu suala linaloathiri jamii yao na kumsomea mzazi au mlezi wake.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotoa mchango wake katika kikundi kuhusu hotuba ya kupasha habari.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika hotuba ya kupasha habari na kuisambaza kwa mtandao.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapoandika hotuba ya kupasha habari.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoandika ya kupasha habari kuhusu suala linaloathiri jamii yao na kumsomea mzazi au mlezi wake.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Amani: mwanafunzi anapoweza kuwapasha wenzake habari kwa utulivu.</li> </ul>				

**Masuala Mtambuko**

- Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kujadili ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kupasha habari.
- Elimu ya afya na kujikinga: mwanafunzi anapoandika hotuba ya kupasha habari kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa kiuamilifu.
- Homescience, Health Education na Integrated Science: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa ambukizi.



Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<b>12.4 Sarufi</b>	<b>12.4.1 Aina za Sentensi</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya sentensi sahili na ambatano , b) kutambua sentensi sahili na ambatano katika matini, c) kutunga sentensi sahili na ambatano ipasavyo, d) kuchangamkia matumizi ya sentensi sahili na ambatano katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kueleza maana ya sentensi sahili na ambatano akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutenga sentensi sahili na ambatano katika orodha ya sentensi kwenye vitabu, chati au tarakilishi kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kutaja sentensi sahili na ambatano zinazojitokeza katika vifungu akiwa na wenzake katika kikundi,</li> <li>● kutunga sentensi sahili na ambatano ipasavyo kuhusu suala lengwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kuunganisha sentensi sahili mbili au zaidi kuunda sentensi ambatano akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ni aina gani ya sentensi unazozijua?</li> <li>2. Je, sentensi sahili na ambatano hutofautianaje?</li> </ol>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>● kuunda sentensi sahili kutokana na sentensi ambatano akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kumtungia mzazi au mlezi sentensi sahili na ambatano zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotaja sentensi sahili na ambatano zinazojitokeza katika vifungu akiwa na wenzake.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua sentensi sahili na ambatano.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia sentensi sahili na ambatano.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua sentensi sahili na ambatano katika kifungu.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtungia mzazi au mlezi wake sentensi sahili na ambatano zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kutunga sentensi sahili na ambatano.</li> </ul>				

- Magonjwa yanayoambukizwa na yasiyoambukizwa: mwanafunzi anapotunga sentensi sahili na ambatano kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za sentensi.
- Homescience, Health Education na Integrated Science: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa ambukizi.

DRAFT

13.0 UTATUZI WA MIZOZO				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<b>13.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>13.1.1 Wahusika katika Nyimbo</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua wahusika katika wimbo , b) kuchambua wahusika katika wimbo , c) kueleza mafunzo kutokana na wahusika katika wimbo, d) kufurahia kushiriki katika uchanganuzi wa wahusika katika nyimbo.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kusikiliza wimbo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutambua wahusika katika wimbo aliosikiliza (<i>k.v. mwimbaji, hadhira lengwa na wahusika wengine kwenye wimbo</i>),</li> <li>● kuchambua akiwa na wenzake wahusika katika wimbo anaosikiliza ,</li> <li>● kuimba au kusikiliza wimbo katika vifaa vya kidijitali (<i>k.v. simu, radio, kipakatalishi na runinga</i>) kuhusu suala lengwa akiwa na wenzake huku akichukua</li> </ul>	Je, wahusika katika wimbo ?

			<p>nafasi mbalimbali (<i>k.v. mwimbaji au hadhira</i> ),</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kueleza mafunzo kutokana na wahusika katika wimbo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutunga wimbo kuhusu mada lengwa na kuwawasilishia wenzake ili kuchanganua wahusika,</li> <li>● kushirikiana na mzazi au mlezi kuchanganua wahusika katika nyimbo mbalimbali kutoka kwa jamii yake.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi na kuchambua wahusika kwa njia wazi akiwa na wenzake.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikilizia nyimbo.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga wimbo kuhusu suala lengwa na kuwawasilishia wenzake.</li> <li>● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapochanganua wahusika na nafasi zao katika wimbo.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake wimbo alioutunga.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapochanganua wimbo kuhusu mada lengwa na mzazi au mlezi wake.</li> </ul>				

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Utatuzi wa mizozo: mwanafunzi anapoimba nyimbo kuhusu suala lengwa.
- Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapoimba nyimbo kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia tungo za fasihi simulizi.
- Life Skills na Social Studies: masomo haya pia yanashughulikia utatuzi wa mizozo.
- Performing arts: somo hili pia linashughulikia uwasilishaji wa nyimbo.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<b>13.2 Kusoma</b>	<b>13.2.1 Kusoma kwa Kina</b>  Mbinu za Lugha  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya mbinu za lugha katika fasihi, b) kutambua mbinu za lugha katika novella, c) kueleza umuhimu wa mbinu za lugha zilizotumiwa katika novela , d) kufurahia kuchanganua matumizi ya mbinu za lugha katika fasihi.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kueleza maana ya mbinu za lugha katika fasihi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutambua mbinu za lugha (<i>k.v. tashbihi, sitiari, nahau, methali, tasfida na tanakali za sauti</i> ) katika novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kueleza umuhimu wa mbinu za lugha zilizotumiwa katika novela iliyoteuliwa na mwalimu wakiwa wawiliwawili au katika kikundi ,</li> <li>● kuhakiki uwasilishaji wa wenzake na kutoa maoni,</li> <li>● kufanya utafiti maktabani au mtandaoni kuhusu matumizi ya mbinu za lugha katika novella,</li> <li>● kumtajia mzazi au mlezi matumizi ya mbinu za lugha katika novela aliyosoma.</li> </ul>	Mbinu za lugha zina umuhimu gani zinapotumiwa katika kifungu?

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kutambua mbinu za lugha kwenye novela aliyosoma akiwa na wenzake katika kikundi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake muhtasari wa matumizi ya mbinu za lugha katika novela kwa kutetea hoja zake.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapofanya utafiti maktabani na mtandaoni kuhusu matumizi ya mbinu za lugha katika novela.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kujadili mbinu za lugha katika novela huku akiheshimu maoni yao.
- Upendo: mwanafunzi anapohakiki uwasilishaji wa wenzake huku akiwakosoa kwa upendo na kuwahimiza.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojiandaa ipasavyo ili kuwawasilishia wenzake kazi yake. Pia anapochukua hatua ya kutafiti kuhusu matumizi ya mbinu za lugha maktabani au mtandaoni.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Utatuzi wa mizozo: mwanafunzi anapoeleza ujumbe katika Novela..

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughuliikia kusoma kwa kina.
- Life Skills na Social Studies: masomo haya pia yanashughulikia utatuzi wa mizozo.



Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
13.3 Kuandika	<p><b>13.3.1 Insha za Kubuni</b></p> <p>Maelezo (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua mambo ya kimsingi katika uandishi wa insha ya maelezo,</p> <p>b) kuandika insha ya maelezo inayodhihirisha sifa za mtu,</p> <p>c) kuchangamkia kutoa maelezo kamilifu kuhusu kitu au jambo.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutambua dhana ya insha ya maelezo akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>• kutambua mambo ya kimsingi katika uandishi wa insha ya maelezo akiwa na wenzake katika kikundi,</li> <li>• kujadiliana na wenzake kuhusu mada ya insha ya maelezo,</li> <li>• kuandaa vidokezo vya insha ya maelezo kuhusu sura na matendo ya mtu anayelengwa katika insha ya maelezo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kuandika insha ya maelezo inayotoa sifa za mtu akizingatia muundo ufaao na inayohusisha suala lengwa kisha awesomee wenzake darasani ,</li> <li>• kubuni insha ya maelezo inayotoa sifa za mtu kisha awasambazie wenzake mtandaoni ili waitolee maoni,</li> <li>• kutolea insha za wenzake maoni kwa upendo.</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Je, insha ya maelezo inahusu nini?</li> <li>2. Je, ni vigezo vipi vinatumika katika kuandika insha ya maelezo?</li> </ol>

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kujadiliana kuhusu insha ya maelezo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika insha ya maelezo na kuisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo kwa muundo ufaao.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapobuni na kusambaza insha kwa wenzake.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapotolea insha za wenzake maoni.

**Masuala Mtambuko**

- Utatuzi wa mizozo: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za maelezo.
- Life Skills na Social Studies: masomo haya pia yanashughulikia utatuzi wa mizozo.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Llililopendekezwa
13.4 Sarufi	13.4.1 Ukanushaji kwa Kuzingatia Nyakati  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya ukanushaji, b) kutambua nyakati katika matini, c) kutambua ukanushaji kwa kuzingatia wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini , d) kutumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini, e) kuchangamkia kukanusha sentensi katika wakati uliopita, uliopo na ujao ili kukuza mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kueleza maana ya ukanushaji akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutambua nyakati tatu tofauti (<i>uliopita, uliopo, ujao</i>) kutoka kwenye chati, mti maneno, vitabu au vifaa vya kidijitali akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutambua ukanushaji wa sentensi katika wakati uliopita, uliopo na ujao akiwa na wenzake katika kikundi,</li> <li>● kutunga sentensi kwa kutumia nyakati hizo na kujadiliana na wenzake wakiwa wawili wawili au katika kikundi,</li> </ul>	Tunakanusha sentensi kwa kuzingatia nyakati gani?

			<ul style="list-style-type: none"> <li>● kutunga sentensi zinazoonyesha ukanushaji katika wakati uliopita, uliopo na ujao kuhusu suala lengwa kisha awatumie wenzake kupitia vifaa vya kidijitali.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kikamilifu katika kazi za kikundi.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua ukanushaji kwa kuzingatia nyakati.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuonyesha ukanushaji wa nyakati.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua ukanushaji wa nyakati na kuutungia sentensi sahihi.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.</li> </ul>				

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia ukanushaji.
- Life Skills na Social Studies: masomo haya pia yanashughulikia utatuzi wa mizozo.

DRAFT

## 14.0 MATUMIZI YA PESA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<b>14.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>14.1.1 Lugha katika Nyimbo</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kutambua vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo,</li> <li>b) kujadili umuhimu wa vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo teule,</li> <li>c) kuonea fahari uchanganuzi wa lugha katika nyimbo kama utungo wa fasihi simulizi.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kutambua vipengele vya lugha (<i>k.v. urudiaji, nahau, methali na maneno yasiyokuwa na maana</i>) kwa kusikiliza nyimbo kuhusu suala lengwa kutoka kwa mwalimu, kwenye maandishi (<i>k.v. vitabu na chati</i>) au vifaa vya kidijitali, akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kujadili umuhimu wa vipengele vya lugha vilivyotumika katika nyimbo walizosikiliza akiwa na wenzake,</li> <li>● kutunga wimbo unaohusiana na suala lengwa akizingatia vipengele vya lugha katika</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Nyimbo hutumia vipengele gani vya lugha?</li> <li>2. Kutumia vipengele mbalimbali vya lugha katika wimbo kuna umuhimu gani?</li> </ol>

			nyimbo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi, <ul style="list-style-type: none"> <li>● kushirikiana na mzazi au mlezi wake kusikiliza na kutambua vipengele vya lugha katika nyimbo.</li> </ul>	
<b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotambua vipengele vya lugha katika nyimbo wakiwa na wenzake katika kikundi.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza nyimbo.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga wimbo na kuzingatia vipengele vya lugha.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapojadili na wenzake katika kikundi vipengele vya lugha katika nyimbo kwa njia wazi.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi wake kusikiliza nyimbo na kutambua vipengele vya lugha vilivyotumika.</li> </ul>				
<b>Maadili</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<b>Masuala Mtambuko</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapotunga nyimbo kuhusu suala lengwa.</li> <li>● Uwekaji wa malengo ya kifedha: mwanafunzi anaposikiliza nyimbo kutoka kwa mwalimu na kutunga nyimbo kuhusu suala lengwa.</li> </ul>				

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia tungo za fasihi simulizi.
- Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya pesa.
- Performing Arts: somo hili pia linashughulikia nyimbo.

DRAFT



Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
14.2 Kusoma	<b>14.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Mjadala</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha mjadala,</li> <li>b) kutambua msamiati mpya katika kifungu cha mjadala,</li> <li>c) kuandika habari za kifungu cha mjadala kwa ufupi,</li> <li>d) kuchambua mitazamo katika kifungu cha mjadala,</li> <li>e) kuridhia kusoma kwa ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kudondoa habari mahususi (<i>k.v. nani, nini, wapi, lini</i>) katika kifungu cha mjadala cha ufahamu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutambua msamiati mpya (<i>k.v. maneno na nahau</i>) kuhusu suala lengwa katika kifungu cha mjadala na kuueleza kwa kutumia kamusi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kuandika habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi akiwa peke yake au kwa kushirikiana na wenzake,</li> <li>● kuchambua mitazamo iliyo katika kifungu cha ufahamu cha mjadala (<i>k.v. tofauti na mifanano iliyopo</i>) akiwa peke yake au na wenzake,</li> <li>● kuwawasilishia wenzake kazi yake ili wamtotee maoni,</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kwa nini tunasoma ufahamu?</li> <li>2. Je, ni mambo gani yanayoweza kukusaidia kuelewa kifungu cha ufahamu?</li> </ol>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>● kutathmini kazi ya wenzake kwa upendo,</li> <li>● kumsomea mzazi au mlezi kifungu cha ufahamu na kujibu maswali.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowasilisha kazi yake ya ufahamu kwa wenzake.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kukamilisha kikamilifu kazi yake ya ufahamu.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapotathmini kazi ya wenzake kwa upendo.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <p>Matumizi ya pesa: mwanafunzi anaposoma kifungu cha ufahamu kuhusu suala lengwa.</p>				
<p><b>Uhusiano na Masomo Mengine</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia hushughulikia stadi ya kusoma.</li> <li>● Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya pesa.</li> </ul>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p><b>14.3</b> <b>Kuandika</b></p>	<p><b>14.3.1</b> <b>Insha ya Maelekezo</b></p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>kutambua aina za insha za maelekezo ,</li> <li>kujadili sifa za insha ya maelekezo,</li> <li>kuandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo,</li> <li>kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele muhimu vya insha ya maelekezo,</li> <li>kufurahia kutoa maelekezo ifaavyo katika maisha ya kila siku akizingatia anwani na mpangilio ufaao wa hatua.</li> </ol>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>kubainisha sifa za insha ya maelekezo kwa kuzingatia vielelezo vya insha kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali (<i>k.v. usahihi wa habari, mpangilio wa maelezo wenye mantiki, lugha sahili na maelezo yanayotoka upande mmoja</i>),</li> <li>kujadili na wenzake aina za insha za maelekezo,</li> <li>kushiriki katika kikundi kujadili mpangilio ufaao wa hatua za kuelekeza ,</li> <li>kuandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo,</li> <li>kuandika insha ya maelekezo akizingatia anwani na mpangilio mwafaka wa hatua huku akitumia vipengele vya lugha vinavyotumiwa</li> </ul>	<p>Utatumia mpangilio gani wa kumwelekeza mtu asipoteze njia?</p>

			<p>kuelekeza ili kumjengea msomaji taswira kamili ya anachoelekezwa kufanya,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika darasani au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni,</li> <li>● kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya maelekezo aliyoandika kwa kuzingatia anwani na mpangilio ufaao wa hatua.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kujadili kuhusu anwani na hatua katika kielelezo cha insha ya maelekezo waliyosoma.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambaza insha.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapoteua lugha mwafaka na kufaulu kutoa maelezo bayana ya anachoelekeza.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni.</li> <li>● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha hadharani.</li> </ul>				

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Elimu ya kifedha: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kusahihisha insha ya maelezo na wenzake na kujifunza ukakamavu, stahamala na kujiamini.
- Ukadiriaji wa matumizi ya pesa-mwanafunzi anapoandika insha ya maelekezo kuhusu suala kuu.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za maelekezo.
- Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya pesa.

<b>Mada</b>	<b>Mada Ndogo</b>	<b>Matokeo Maalum Yanayotarajiwa</b>	<b>Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa</b>	<b>Swali Dadisi Llililopendekezwa</b>
<b>14.4 Sarufi</b>	<b>14.4.1 Ukubwa wa Nomino</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino katika hali ya ukubwa katika matini, b) kutambua viambishi vya ukubwa katika nomino, c) kutumia nomino katika hali ya ukubwa ipasavyo, d) kuchangamkia kutumia nomino katika hali ya ukubwa katika sentensi.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>● kutambua nomino katika hali ya ukubwa (<i>k.v. jitu, joka, jiji, kapu, goma, jisu na jishamba</i> ) kwenye orodha ya nomino, chati, kadi maneno, kapu maneno, sentensi, vifungu vya maneno au tarakilishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kutambua viambishi vya ukubwa katika maneno akiwa peke yake au katika kikundi,</li> <li>● kuandika majina ya vifaa vya darasani katika ukubwa (<i>k.v. jidawati na jitabu</i>) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ,</li> <li>● kuambatanisha nomino za hali ya wastani na za hali ya ukubwa kwa usahihi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>● kubadilisha nomino za hali ya wastani ziwe katika katika hali ya ukubwa akiwa peke yake au katika kikundi,</li> </ul>	Unazingatia nini unapoandika nomino katika ukubwa?

			<ul style="list-style-type: none"> <li>● kutunga sentensi akitumia nomino katika hali ya ukubwa kuhusu suala lengwa na kuwasilisha darasani ili wenzake wazitathmini ,</li> <li>● kumtaja mzazi au mlezi majina ya vifaa vya nyumbani katika ukubwa (<i>k.v. jimeza, jijiko na jisahani</i> ) na kutunga sentensi.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika kazi za kikundi kikamilifu.</li> <li>● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua nomino katika hali ya ukubwa.</li> <li>● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino katika hali ya ukubwa.</li> <li>● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtaja mzazi au mlezi wake nomino katika hali ya ukubwa katika mazingira ya nyumbani.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.</li> <li>● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi anajifunza ukakamavu, stahamala na kujiamini.</li> <li>● Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapotunga sentensi mbalimbali kuhusu suala lengwa.</li> </ul>				

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia nomino.
- Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya pesa.

DRAFT



15.0 MAADILI YA MTU BINAFSI				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Llililopendekezwa
<b>15.1 Kusikiliza na Kuzungumza</b>	<b>15.1.1 Kusikiliza Habari na Kujibu</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua masuala katika matini aliyosikiliza, b) kutambua msamiati wa suala lengwa katika matini aliyosikiliza, c) kutabiri yatakayotokea katika matini kutokana na vidokezo alivyosikia katika habari , d) kueleza maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza,	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua masuala yanayoshughulikiwa katika matini kuhusu suala lengwa aliyosikiliza akiwa peke yake au katika kikundi , • kutambua msamiati wa suala lengwa uliotumiwa katika matini alizosikiliza kutoka kwenye kifaa cha kidijitali, kutoka kwa mwalimu au mgeni mwalikwa akiwa peke yake au katika kikundi , • kutabiri kitakachotokea au atakachofanya mhusika kutoka kwenye matini aliyosikiliza kwa kuzingatia vidokezo ( <i>k.v. anwani na picha</i> ) anavyopatana navyo katika	Je, ni mambo gani yanayokuelekeza kufasiri suala muhimu katika habari unayosikiliza?

		<p>e) kuchangamkia kushiriki katika kusikiliza kwa ufahamu ili kukuza stadi ya kusikiliza.</p>	<p>usikilizaji akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kueleza maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kusikiliza matini kuhusu suala lengwa kutoka kwa mwalimu au mgeni mwalikwa akiwa na wenzake katika kikundi na kufasiri wazo kuu katika habari hiyo,</li> <li>• kusikiliza habari kwenye vifaa vya kidijitali (<i>k.v. kinasasauti</i>) kuhusu suala lengwa akiwa katika kikundi na kutaja masuala yanayoshughulikiwa,</li> <li>• kushirikiana na mzazi au mlezi kutafiti kwenye tovuti</li> </ul>	
--	--	--	--	--

			salama kuhusu maadili ya mtu binafsi na kutambua suala kuu au masuala makuu katika matini.	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kikundi na kuchangia kutambua na kueleza maana za msamiati wa suala lengwa katika matini aliyosikiliza.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikilizia habari na kujibu kulingana na maagizo.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anaposikiliza matini ipasavyo na anapochangia katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki shughuli ya kusikiliza kwa ufahamu na mzazi au mlezi wake na kujifunza maaarifa ya kuwasilisha habari kuhusu maadili ya mtu binafsi.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi; pia anapoheshimu zamu ya wenzake katika mazungumzo.</li> <li>• Upendo: mwanafunzi anapowasikiliza wasemaji kwa makini. Pia anapowapa wanafunzi wenzake zamu ya kuzungumza.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Maadili ya mtu binafsi: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kusikiliza na kujibu mazungumzo kuhusu suala lengwa.</li> </ul>				

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusikiliza kwa ufahamu.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
15.2 Kusoma	<b>15.2.1 Ufupisho</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya za matini kwa sentensi mojamoya,</li> <li>b) kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya zote za matini kwa aya moja,</li> <li>c) kuandika ufupisho unaozingatia mtazamo wa matini ya kufupishwa,</li> <li>d) kufurahia kufupisha ujumbe kwa usahihi katika miktadha mbalimbali.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kueleza kwa usahihi ujumbe katika kila aya kwa kutumia sentensi mojamoya akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya zote za matini kwa aya moja akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kujadili katika kikundi kuhusu jinsi ya kuandika ufupisho wa matini,</li> <li>• kumsomea mzazi au mlezi kifungu na kuandika ufupisho kutoka mtandaoni au vitabuni na kutambua ujumbe wa aya za matini.</li> </ul>	Ni mambo gani yanayokusaidia kuandika ufupisho?

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu ufupisho wa matini.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusoma kifungu.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofanya ufupisho wa matini katika kikundi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposoma kifungu kutoka mtandaoni na kukifupisha.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kutambua na kufupisha kifungu.
- Maadili ya mtu binafsi: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusoma na kufupisha kifungu kuhusu suala lengwa.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English: somo hili pia hushughulikia dhana ya ufupisho.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililipendekezwa
<p><b>15.3</b> <b>Kuandika</b></p>	<p><b>15.3.1</b> <b>Kuandika Kidijitali</b></p> <p>Baruapepe</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua ujumbe unaoafiki baruapepe kwa rafiki,</p> <p>b) kutambua vipengele vya kimuundo vya baruapepe kwa rafiki,</p> <p>c) kutumia lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe kwa rafiki,</p> <p>d) kuandika baruapepe kwa rafiki kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao,</p> <p>e) kujenga mazoea ya kuwasiliana kwa kuandika baruapepe kwa rafiki.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kutambua ujumbe unaoafiki baruapepe kwa rafiki kwa kujadiliana na mwenzake,</li> <li>• kujadili vipengele vya kimuundo vya baruapepe kwa rafiki akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kushiriki katika kujadili na wenzake kuhusu lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe kwa rafiki,</li> <li>• kuandika baruapepe kwa rafiki kwenye tarakilishi na kumsambazia mwenzake kupitia mtandao ili aitolee maoni,</li> <li>• kumwandikia mwalimu wake baruapepe kwa rafiki ili aitathmini.</li> </ul>	<p>Je, utazingatia nini unapoandika baruapepe kwa rafiki yako?</p>

**Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa**

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kujadili ujumbe, lugha na muundo wa baruapepe kwa rafiki.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika baruapepe kwa rafiki na kuisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika baruapepe kwa rafiki.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoandika baruapepe kwa rafiki kwenye tarakilishi na kumsambazia mwalimu.

**Maadili**

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

**Masuala Mtambuko**

- Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kujadili ujumbe, lugha na muundo wa baruapepe kwa rafiki.

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa kiuamilifu.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.



Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<b>15.4 Sarufi</b>	<b>15.4.1 Usemi Halisi na Usemi wa Taarifa</b>  (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) kueleza maana za usemi halisi na usemi wa taarifa,</li> <li>b) kutambua kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa,</li> <li>c) kutumia usemi halisi na usemi wa taarifa ifaavyo,</li> <li>d) kuchangamkia matumizi ya usemi halisi na usemi wa taarifa katika mawasiliano.</li> </ol>	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kueleza maana za usemi halisi na usemi wa taarifa akiwa peke yake au wawiliwawili ,</li> <li>• kutambua kanuni za kimsingi za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa (<i>k.v. leo kuwa siku hiyo, kwetu kuwa kwao, hapa kuwa hapa na kiambishi 'ta' cha wakati kuwa 'nge'</i> ) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</li> <li>• kutungia wenzake katika kikundi sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa akizingatia suala lengwa,</li> <li>• kumsomea mwenzake sentensi sahili alizotunga za usemi halisi na usemi wa taarifa,</li> <li>• kubadilisha sentensi sahili kutoka usemi halisi hadi usemi wa taarifa na usemi wa taarifa hadi usemi</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ni kwa usemi gani tunaweza kuwasilisha ujumbe?</li> <li>2. Je, ni mambo gani unayozingatia wakati wa kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa?</li> </ol>

			<p>halisi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kushirikiana na wenzake kutunga na kutathmini sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa.</li> </ul>	
<p><b>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kazi za kikundi na kujadili usemi halisi na wa taarifa.</li> <li>• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotambua sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa kwenye matini ya kidijitali.</li> <li>• Kujiamini: mwanafunzi anapomsomea mwenzake sentensi sahili alizotunga za usemi halisi na usemi wa taarifa.</li> <li>• Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa.</li> <li>• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotunga na kutathmini sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa na wenzake.</li> </ul>				
<p><b>Maadili</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.</li> <li>• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.</li> <li>• Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</li> </ul>				
<p><b>Masuala Mtambuko</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kutambua sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa anakuza ukakamavu, stahamala na kujiamini.</li> <li>• Maadili ya mtu binafsi: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutumia usemi halisi na wa taarifa katika sentensi kuhusu suala lengwa.</li> </ul>				

**Uhusiano na Masomo Mengine**

- English na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya usemi halisi na usemi wa taarifa.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

## VIGEZO NA VIWANGO VYA KUTATHMINI

STADI YA KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA				
<b>Kiwango</b> <b>Kigezo</b>	<b>Kuzidisha Matarajio</b>	<b>Kufikia Matarajio</b>	<b>Kukaribia Matarajio</b>	<b>Mbali Na Matarajio</b>
<b>Kuweza kuwasiliana kwa njia ifaayo</b> <i>(matamshi, kiimbo na kusikika)</i>	Mwanafunzi anajieleza kwa ufasaha na urahisi, bila makosa ya kimatamshi na anapozungumza anasikika ipasavyo na asemayo yanaeleweka vyema. Maelezo yake yana mantiki na yanafuatilika kwa urahisi. Anazungumza	Mwanafunzi anajieleza kwa ufasaha. Ana matamshi yafaayo na kiimbo mwafaka. Ana makosa machache ya kimatamshi na kiimbo lakini anasikika vyema na asemayo yanaeleweka.	Mwanafunzi anajieleza kwa kusitasita. Anafanya makosa ya kimatamshi na kiimbo mara kwa mara na hasisikiki vyema. Maana inaweza kukisiwa kutokana na asemayo.	Ana stadi hafifu za kimatamshi na kiimbo. Anafanya makosa mengi ya kimatamshi. Anakosa mantiki /mfuatano ufao katika kujieleza. Hasisikiki vyema na asemayo hayaeleweki.

	kama mzawa wa lugha hii.			
<b>Kufasiri habari katika suala lengwa</b> ( <i>majibu sahihi, matumizi ya msamiati mwafaka</i> )	Anatoa maelezo sahihi kuhusu suala lengwa alilosikiliza. Anatoa majibu sahihi kwa maswali yote aliyoulizwa kwenye muktadha.	Anatoa maelezo sahihi kuhusu suala lengwa alilosikiliza. Anatoa majibu sahihi kwa idadi kubwa ya maswali aliyoulizwa kulingana na muktadha.	Anatoa maelezo sahihi kwa baadhi ya masuala aliyoulizwa. Anatoa majibu kwa baadhi ya maswali aliyoulizwa kulingana na muktadha.	Ana changamoto kuelewa na kutoa maelezo kwa masuala aliyoulizwa kulingana na muktadha.
<b>Kutumia msamiati na istilahi za suala lengwa</b> ( <i>msamiati wa heshima, adabu, maamkuzi, maagano visawe, methali, tashbihi</i> )	Anatumia msamiati na istilahi mbalimbali kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.	Anatumia msamiati na istilahi mwafaka kulingana na muktadha/suala lengwa.	Anatumia msamiati na istilahi mchache kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.	Anatumia msamiati istilahi chache kwa kutatizika kujieleza kulingana na muktadha/suala lengwa.

<p><b>Kutumia ishara za mwili ipasavyo</b> (<i>jinsi anavyoketi/kusimama, ishara uso, kumtazama mwalimu, ukakamavu</i>)</p>	<p>anatumia ishara za uso na mwili ipasavyo.</p> <p>Anamtazama mwalimu kila wakati kwa nia ya kuwasilisha ujumbe na anazungumza kwa ukakamavu.</p>	<p>Anatumia ishara za uso na mwili ipasavyo.</p> <p>Anamtazama mwalimu wakati mwingi kwa nia ya kuwasilisha ujumbe na anazungumza kwa ukakamavu.</p>	<p>Anatumia baadhi ya ishara za uso na mwili.</p> <p>Anamtazama mwalimu mara kwa mara na anazungumza kwa kusitasita. Baadhi ya nyakati anazungumza kwa ukakamavu.</p>	<p>Ni nadra sana kutumia ishara za uso na mwili.</p> <p>Hamtazami mwalimu kabisa. Anaangalia chini au kando akizungumza.</p>
<p><b>Kuwasilisha utanzu lengwa wa fasihi simulizi</b> (<i>nyimbo, mazungumzo n.k</i>)</p>	<p>Anawasilisha utanzu lengwa wa fasihi simulizi kwa utendeti na wepesi kwa kuzingatia sifa zinazobainisha utanzu.</p>	<p>Anawasilisha utanzu lengwa wa fasihi simulizi kwa utendeti kwa kuzingatia sifa zinazobainisha utanzu.</p>	<p>Anawasilisha utanzu lengwa wa fasihi simulizi kwa utendeti kwa kuzingatia baadhi ya sifa zinazobainisha utanzu.</p>	<p>Ana changamoto kuwasilisha utanzu lengwa wa fasihi simulizi na anazingatia baadhi ya sifa zinazobainisha utanzu.</p>

**STADI YA KUSOMA**

<b>Kiwango</b> <b>Kigezo</b>	<b>Kuzidisha Matarajio</b>	<b>Kufikia Matarajio</b>	<b>Kukaribia Matarajio</b>	<b>Mbali Na Matarajio</b>
<b>Kufahamu suala lengwa</b> ( <i>majibu sahihi, matumizi ya msamiati mwafaka</i> )	Anatoa maelezo sahihi kuhusu suala lengwa alilosoma kwenye matini. Anatoa majibu sahihi kwa maswali yote aliyoulizwa kwenye muktadha.	Anatoa maelezo sahihi kuhusu suala lengwa alilosoma kwenye matini. Anatoa majibu sahihi kwa idadi kubwa ya maswali aliyoulizwa kulingana na muktadha	Anatoa maelezo kwa baadhi ya maswali katika muktadha. Anatoa majibu kwa baadhi ya maswali aliyoulizwa kulingana na muktadha.	Ana changamoto kuelewa na kutoa maelezo kwa maswali aliyoulizwa kulingana na muktadha.
Kusoma kwa kuzingatia vipengele vya uhakiki wa fasihi kwa ufasaha. ( <i>Maudhui,</i>	Anasoma kwa kuzingatia vipengele vya uhakiki wa fasihi kwa ufasaha na urahisi.	Anasoma kwa kuzingatia vipengele vya uhakiki wa fasihi kwa ufasaha.	Anasoma kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya uhakiki wa fasihi.	Anajaribu kusoma kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya uhakiki wa fasihi kwa kusaidiwa.

<i>dhamira, wahusika, ploti, wahusika n.k)</i>				
Kufupisha ujumbe kwenye matini aliyoisoma	Anatambua habari kuu kwenye matini na kuifupisha kulingana na maagizo bila kupoteza maana.	Anatambua habari kuu kwenye matini na kuifupisha kulingana na maagizo.	Anatambua baadhi ya habari kuu kwenye matini na kuifupisha kulingana na maagizo.	Anatambua baadhi ya habari kuu kwenye matini na kuifupisha kulingana na maagizo kwa kuelekezwa.
<b>Kasi ya usomaji</b> ( <i>Idadi ya maneno yanayosomwa kwa usahihi kwa muda wa dakika moja</i> )	Anasoma kwa urahisi na mfululizo wakati wote. Anatumia vituo/ alama za uakifishaji mahali panapofaa wakati wote anaposoma kifungu kuanzia mwanzo hadi mwisho. Anasoma kwa usahihi zaidi ya maneno <b>75</b> kwa muda wa dakika moja.	Anasoma kwa urahisi na mfululizo. Anatumia vituo/ alama za uakifishaji mahali panapofaa katika kiasi kikubwa cha muda wa kusoma. Anasoma kwa usahihi maneno <b>75</b> kwa muda wa dakika moja.	Wakati mwingine anasitasita anaposoma. Hazingatii kikamilifu vipumuo na vikomo mwishoni mwa sentensi. Anasoma kwa usahihi kati ya maneno <b>8-7</b> kwa muda wa dakika moja	Anatatizika kusoma na anarudiarudia maneno mengi na inabidi kurudi nyuma kuanza upya. Anachosoma hakiwezi kufuatilika. Anasoma kwa usahihi kati ya maneno <b>1-7</b> kwa muda wa dakika moja.



### STADI YA KUANDIKA

<b>Vigezo</b>	<b>Kuzidisha matarajio</b>	<b>Kufikia matarajio</b>	<b>Kukaribia matarajio</b>	<b>Mbali na matarajio</b>
Kuzingatia sarufi na ufundi wa uandishi	Anaandika insha kwa kuzingatia alama za uakifishaji. Anadhihirisha umilisi wa kiwango cha juu cha sarufi na uendelezaji wa maneno katika uandishi wake uko sawa.	Anaandika insha kwa kuzingatia alama za uakifishaji na kuendeleza maneno ipasavyo katika uandishi. Hata hivyo, ana makosa machache ambayo hayatatizi usomaji.	Anaandika insha kwa kuzingatia baadhi ya alama za uakifishaji na maendelezo ya maneno ambayo yanatatiza usomaji wa sehemu za insha yake.	Anaandika insha kwa kuzingatia baadhi ya alama za uakifishaji na maendelezo ya maneno katika insha yake yanadhihirisha makosa ya kisarufi kuanzia mwanzo hadi mwisho wa uandishi.  Msomaji anaweza tu kukisia maana.
Kuandika kwa kuzingatia mada lengwa au hata dhana zilizowasilishwa kwenye picha.	Anaonyesha ubunifu na uasilia mkubwa katika uandishi wa insha aliyopewa.	Anaandika insha kwa ubunifu kwa kuzingatia mada aliyopewa.	Anaandika insha kwa kuzingatia mada aliyopewa.	Ana changamoto kuzingatia mada aliyopewa katika uandishi wa insha.

<p>Kuandika kwa hati nzuri</p>	<p>Ana mwandiko nadhifu unaosomeka kwa urahisi.</p> <p>Anatenganisha herufi zote ipasavyo kwenye mistari.</p> <p>Anaacha nafasi inayofaa baina ya maneno kutoka mwanzo hadi mwisho wa insha.</p>	<p>Ana mwandiko nadhifu unaosomeka kwa urahisi.</p> <p>Anatenganisha herufi nyingi ipasavyo.</p> <p>Anaacha nafasi inayofaa baina ya maneno.</p>	<p>Ana mwandiko usio nadhifu lakini unasomeka.</p> <p>Anatenganisha baadhi ya herufi ipasavyo.</p> <p>Anaacha nafasi zisizolingana baina ya maneno.</p>	<p>Ana mwandiko usiosomeka kwa urahisi.</p> <p>Hatenganishi herufi nyingi ipasavyo.</p> <p>Anaacha nafasi nyingi zisizolingana baina ya maneno.</p>
<p>Msamiati</p>	<p>Ana uteuzi mzuri na matumizi ya msamiati anuwai unaolingana na mada anayoiandikia insha.</p>	<p>Ana uteuzi mzuri wa msamiati na anautumia ipasavyo kulingana na mada lengwa.</p>	<p>Anatumia msamiati finyu ambao wakati mwingi haulingani na mada lengwa.</p>	<p>Anatumia msamiati finyu ambao haulingani na mada lengwa.</p>
<p>Kuzingatia muundo na mtindo wa insha lengwa.</p>	<p>Ana uwiano na mpangilio wa kipekee wa mawazo</p>	<p>Ana mtiririko wenye mantiki.</p>	<p>Anajaribu kupanga mawazo kimantiki.</p>	<p>Hana mpangilio unaoeleweka wa mawazo na ni vigumu kufuatilia kazi yake.</p>

	<p>kuanzia mwanzo hadi mwisho.</p> <p>Anazingatia muundo na mtindo unaofaa wa insha lengwa</p> <p>Anaendeleza mawazo vizuri.</p>	<p>Kuna uwiano na mfululizo wa mawazo.</p> <p>Anazingatia muundo na mtindo unaofaa wa insha lengwa.</p> <p>Anaendeleza mawazo vizuri.</p>	<p>Anazingatia muundo na mtindo unaofaa wa insha lengwa.</p> <p>Anaendeleza baadhi ya mawazo vizuri.</p>	<p>Anachangamoto katika kuzingatia muundo na mtindo wa insha lengwa.</p>
--	--	---	--	--

### MWONGOZO WA KUTATHMINIA SARUFI

<b>Kigezo</b>	<b>Kuzidisha Matarajio</b>	<b>Kufikia Matarajio</b>	<b>Kukaribia Matarajio</b>	<b>Mbali Na Matarajio</b>
<b>Kutambua aina za maneno katika lugha ya Kiswahili</b>	Anatambua aina za maneno katika matini alizopewa bila tatizo lolote kulingana na maagizo	Anatambua aina za maneno katika matini alizopewa kulingana na maagizo	Anatambua baadhi ya maneno katika matini alizopewa kulingana na maagizo.	Ana changamoto kutambua aina za maneno katika matini alizopewa

<b>Kubainisha ngeli za nomino</b>	Anabainisha ngeli za nomino alizopewa kwa wepesi na usahihi	Anabainisha ngeli za nomino alizopewa kwa usahihi	Anabainisha baadhi ya ngeli za nomino alizopewa kwa usahihi	Anabainisha baadhi ya ngeli za nomino alizopewa kwa usahihi kwa kusaidiwa
<b>Kutunga sentensi za aina mbalimbali kwa kuzingatia upatanisho ufaao wa kisarufi</b>	Anatunga sentensi sahihi kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi ufaao kwa wepesi	Anatunga sentensi sahihi kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi ufaao.	Anatunga baadhi ya sentensi sahihi kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi ufaao.	Anatunga baadhi ya sentensi sahihi kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi ufaao kwa kuelekezwa.
<b>Kunyambua vitenzi vya Kiswahili ipasavyo</b>	Ananyambua vitenzi katika sentensi au matini kwa kuzingatia kauli aliyopewa kwa urahisi.	Ananyambua vitenzi katika sentensi au matini kwa kuzingatia kauli aliyopewa.	Ananyambua baadhi ya vitenzi katika sentensi au matini kwa kuzingatia kauli aliyopewa.	Ananyambua baadhi ya vitenzi katika sentensi au matini kwa kuzingatia kauli aliyopewa kwa kusaidiwa.
<b>Kutumia lugha kwa usahihi</b> ( <i>uakifishaji, ukanushaji, umoja, wingi, udogo, ukubwa n.k</i> )	Anazingatia kanuni za lugha ipasavyo katika matini utendeti.	Anazingatia kanuni za lugha ipasavyo katika matini.	Anazingatia baadhi ya kanuni za lugha ipasavyo katika matini.	Anazingatia kanuni baadhi y kanuni za lugha ipasavyo katika matini kwa kuelekezwa.

## **MWONGOZO WA MIRADI YA SHUGHULI YA HUDUMA YA KIJAMII INAYOCHANGIA UJIFUNZAJI KATIKA GREDI YA SABA**

### **UTANGULIZI**

Shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji (CSL) ni mkakati wa kujifunza kwa vitendo ambao unaunganisha ujifunzaji darasani na huduma kwa jamii ili kuwezesha wanafunzi kufikiri, kupata uzoefu, na kujifunza kutoka kwa jamii. Shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji ni mmojawapo wa mada katika Somo la Kijamii. Mwalimu wa Somo la Kijamii atatarajiwa kuratibu walimu kutoka masomo mengine ili kutekeleza shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji ya darasani. Wanafunzi watatarajiwa kutumia maarifa, ujuzi, mitazamo, na maadili kutoka masomo mengine ili kutekeleza shughuli ya huduma ya kijamii iliyounganishwa. Wanafunzi watashiriki katika mradi mmoja wa pamoja wa darasa wa CSL wakifuata hatua sita kama ifuatavyo:

<b>Hatua</b>	<b>Maelezo</b>
<b>Hatua ya 1</b>	<b>Utambuzi wa Tatizo</b> Wanafunzi wanachunguza jamii yao ili kuelewa changamoto zinazokabiliwa na athari zake kwa wanajamii.
<b>Hatua 2</b>	<b>Kubuni Suluhisho</b>

	<p>Wanafunzi huaandaa njia ya kushughulikia changamoto iliyotambuliwa.</p>
<b>Hatua 3</b>	<p><b>Mpango wa Mradi</b> Wanafunzi wanagawana majukumu, kutengeneza orodha ya shughuli zitakazofanywa, kuandaa rasilimali zinazohitajika kwa ajili ya kutekeleza mradi, na kuweka ratiba za utekelezaji.</p>
<b>Hatua 4</b>	<p><b>Utekelezaji</b> Wanafunzi wanatekeleza mradi na kuweka idhibati wa kazi iliyofanywa.</p>
<b>Hatua 5</b>	<p><b>Kuonyesha Mradi na Kuandika Ripoti</b></p> <p>Maonyesho ni pamoja na kuonyesha vitu vya mradi wa wanafunzi kwa jamii na kutafakari kuhusu maoni wanayopokea.</p> <p>Wanafunzi wanandika ripoti inayoelezea shughuli za mradi wao na mafunzo waliyopata kutokana na maoni waliyopewa.</p>

<b>Hatua 6</b>	<p><b>Tafakuri</b>  Wanafunzi wanapitia kazi yote ya mradi kujifunza kutokana na changamoto walizokubana nazo. Wanahusisha kazi ya mradi na dhana za masomo, wakiangazia jinsi dhana hizo ziliwasaidia kutekeleza mradi pamoja na jinsi mradi ulivyosaidia kuimarisha uelewa wao wa dhana za masomo.</p>
----------------	--

**TANBIHI:** Hatua hizi zitapangwa kwa muda katika mihula mitatu ya kalenda ya masomo.

**Tathmini ya miradi ya shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji (CSL)**

Tathmini kwa ajili ya mradi wa CSL uliunganishwa utafanywa kwa njia ya tathmini ya mara kwa mara. Tathmini itazingatia mchakato na matokeo ya mwisho. Hii inajumuisha kutathmini kila hatua ya maendeleo ya mradi wa darasa wa CSL. Itatazama vipengele vitatu, yaani: ujuzi kutoka masomo mbalimbali uliotumika katika kutekeleza mradi, umilisi wa kimsingi uliokuzwa, na maadili yaliyokuzwa.

DRAFT



**MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI**

<b>MADA</b>	<b>MAPENDEKEZO YA MBINU ZA KUTATHMINI</b>	<b>MAPENDEKEZO YA NYENZO ZA KUFUNDISHIA</b>	<b>MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI</b>
<b>KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA</b>	a) Kumakinikia jinsi mwanafunzi anavyotumia lugha katika mawasiliano b) Kujibu maswali c) Maigizo d) Kutambua k.m. kwenye orodha e) Kuambatanisha maneno na majibu f) Mijadala g) Mazungumzo h) Matumizi ya ishara za mwili k.v. ishara za uso, za mikono na mabega kuimarisha masimulizi yake i) Wanafunzi kufanyiana tathmini	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Chati</li> <li>• Michoro na picha</li> <li>• Mgeni mwalikwa</li> <li>• Vifaa vya kidijitali (k.v. tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu, projekta, video)</li> <li>• Mti maneno</li> <li>• Kapu maneno</li> <li>• Vitabu mbalimbali</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kazi ya kikundi</li> <li>2. Vyama vya ushirika shuleni</li> <li>3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali</li> <li>4. Ziara za nyanjani</li> <li>5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali</li> </ol>

<b>KUSOMA</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>a) Kutunga sentensi k.m. kwa kutumia msamiati lengwa</li> <li>b) Kujibu maswali k.m. katika ufahamu</li> <li>c) Kutoa muhtasari wa ufahamu au matini yaliyosomwa</li> <li>d) Kusoma kwa sauti</li> <li>e) Wanafunzi kufanyiana tathmini</li> <li>f) Potfolio</li> <li>g) Shajara</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tarakilishi/vipakatalishi</li> <li>• Kinasasauti</li> <li>• Rununu</li> <li>• Projekta</li> <li>• Kamusi mbalimbali</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kazi ya kikundi</li> <li>2. Vyama vya ushirika shuleni</li> <li>3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali</li> <li>4. Ziara za nyanjani</li> <li>5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali</li> </ol>
<b>KUANDIKA</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>a) Kuandika tungo mbalimbali</li> <li>b) Wanafunzi kufanyiana tathmini</li> <li>c) Potfolio</li> <li>d) Shajara</li> <li>e) Mijadala kuhusu vidokezo vya insha</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kielelezo cha insha ya masimulizi</li> <li>• Kielelezo cha insha ya maelezo</li> <li>• Kielelezo cha insha ya maelekezo</li> <li>• Nakala ya barua ya kirafiki</li> <li>• Nakala ya barua rasmi</li> <li>• Barua pepe</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kazi ya kikundi</li> <li>2. Vyama vya ushirika shuleni</li> <li>3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali</li> <li>4. Ziara za nyanjani</li> <li>5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali</li> </ol>

<b>SARUFI</b>	<p>a) Kutambua k.m. kwenye orodha</p> <p>b) Kuambatanisha maneno lengwa</p> <p>c) Kujaza mapengo</p> <p>d) Kutunga sentensi</p> <p>e) Kazi mradi</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tarakilishi/vipakatalishi</li> <li>• Kinasasauti</li> <li>• Rununu</li> <li>• projekta</li> <li>• Kapu maneno</li> <li>• Mti maneno</li> <li>• Kadi maneno</li> <li>• Picha za vitu mbalimbali</li> <li>• Michoro</li> <li>• Chati</li> <li>• Mabango</li> <li>• Sanamu</li> <li>• Nyenzo halisi</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kazi ya kikundi</li> <li>2. Vyama vya ushirika shuleni</li> <li>3. Ziara za nyanjani</li> <li>4. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali</li> </ol>
---------------	--	--	---